

Nógrádi Gábor – Cakó Ferenc

NYEREGBE, SRÁCOK!

Ingyenes tiszteletpéldány
oktatási intézmények diákjai
számára, hogy sose érje őket baleset.
Barátsággal
NÓGRÁDI GÁBOR

Vigyázz a biciklivel, hogy sose érjen baj!

TARTALOM

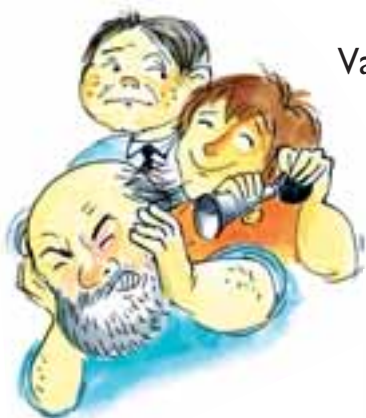
Éljen az új biciklim! / 4

Volt egyszer egy bringám... / 6

Mountain bike
vagy trekking? / 8

Mindent ellenőrizni kell! / 10

Van, ami kötelező, van, ami nem / 14

Egy kortyot sem, Papa! / 20

Kerüld ki,
vagy fejbe vághat! / 23

Fogadjunk, hogy jobban tudom a szabályokat! / 25

❖ 2 ❖

Erre megyünk, arra megyünk... Merre megyünk? / 27

Lámpa helyett rendőr / 34

Jó Papa holtig tanul / 39

Nem boszorkányság!
Gyakorlat! / 40

Éljen az
elsősegély
tanfolyam! / 30

Nyeregbe,
autós! / 36

Tekerjünk télen is! / 43

Ha jót akarsz,
számíts
a rosszra! / 51

❖ 3 ❖

ÉLJEN AZ ÚJ BICIKLIM!

Ma reggel nagy-nagy meglepetés meg öröm ért.

Sacikám, unokám szirénavijjogású hangja ébresztett:

– Papa! Papa! Vjjúúú! Vjjúúú! Ébredj!

És amint kinyitottam a szememet, megláttam az egész családot, fiamat, Gergőt, unokáim anyját, Anitát, és a három angyalian ördög unokámat, Benit, Sacit meg a kis Lizit, amint állnak a szobám közepén és énekelnek:

– Boldog születnapot! Boldog születnapot! Boldog születnapot, Papa! Boldog születnapot!

Na, és akkor hirtelen félrehúzódtak, és megláttam...!

Rögtön megláttam!

Azonnal ott volt előttem az ajándék!

Egy fehér, sportos, sebességváltós, két kerekű (naná, mert három!) új bringa!

Megszólalni se tudtam, csak hörögtem örömben és bugyborékoltam, mint a mosdó eldugult lefolyója:

– Grrr! Grrr! Brrr! Brrr!

Úgyhogy a családom rémulten nézett rám. Beni oda is ugrott az ágyamhoz.

– Mi van, Papa? Nehogy rosszul legyél már a meglepitől! Inkább kidobjuk a bicajt!

– Na, akkor lennék igazán rosszul! – jött meg a hangom, és már másztam is ki az ágyból, ahogy egy öregember szokott, nyögve, gurulva, Beni karjába kapaszkodva lassan.

– Jaj, de édesek vagytok...! – dadogtam. – Gyönyörű! Ez az enyém? Tényleg az enyém? Kösz! Köszönöm! De ez rettenetesen drága lehetett! Mibe került?

– PAPA! – harsogta a családom. – Ajándék áráról nem illik beszélni!

– Tudom! Persze! Bocs! Elnézést! De fantasztikusan néz ki! Ilyet még nem is láttam. Lehetett vagy húszezer, mi? – motyogtam, mire Saci vihogva rávágta:

– Nyolcvan, Papa!

– Igen?! – bámultam kacagó szeretteimre. – És nem tudja valaki, hol a gyógyszerem?

VOLT EGYSZER EGY BRINGÁM...

Mondjuk, nem itt kellene kezdeni a történetet, hanem egy héttel korábbról, amikor szét-esett a régi biciklim.

Vasárnap volt, friss tavaszi idő, április vége. Indultunk kirándulni. Pontosabban: indultunk volna kirándulni, ezért mindenki előhozta a kerékpárját. Én is kitoltam a biciklimet, amit majdnem hatvan éve a tizenharmadik születésnapomra még az édesapám vett nekem szinte teljesen újonnan.

Most már használnak látszott egy kicsit.

A tél, a fagy, a nedvesség ugyebár, nem tesz jót semminek. Az idő vasfoga mindent meg-rág, ahogy mondani szokták, csak a gyerekek vidámságát nem, hál' istennek.

Kitoltam a bringámat a ház elé, ahol családom tagjai mozdulatlanul álltak és nézték, ahogy közeledem. Nem értettem, mit bámulnak a bicómon olyan mereven. Oké, kicsit már rozsdás a lánc. No meg a sárvédőkön és a vázon sem látszik pontosan, hogy milyen színűek voltak valaha. De nem bálba megyünk, gyerekek! Úgy fut az én kis két kerekűm még, mint akit üldöznek.

– Papa! – nézett rám tőlem örökölt gyönyörű gyémánt szemével a nagyobbik lányunókám. – Te ezzel a biciklivel akarsz kirándulni?

– Miért? Mi bajod vele? Egy kicsit megolajozom a láncot, Benike fúj egy kevés levegőt a kerekbe, aztán irány Surány!

A fiam a fejét ingatta.

– Bocs, apukám, de ezzel már sehova sem mehetsz. Ez életveszélyes!

– Ne már! Csak azért, mert kicsit rozsdás...!

– Papa! – fintorgott Beni. – A rozsdá a legkisebb gond. A gumi teljesen sima a kerekeken. A pedál lötyög. A féked már tavaly is úgy elkopott, hogy nem tudtál megállni, ha a keresztoldásokban nem kaptál el egy fát, egy oszlopot vagy egy nőcit, aki ott állt. Láttuk, amit láttunk!

– Ugyan már! – ugrottam nyeregbe. – Én még most is ügyesebben pörgök-forgok ezzel, mint ti a montipántonokkal vagy mivel. Ez a bicó hatvan éve szolgál engem. Ezzel mentem udvarolni a nagyanyátnak. A Borbély Sanyival érettségi után négyszázötven kilométert tekertünk le Nyíregyháza–Jászapáti–Nyíregyháza között, hogy megölhessem az én szerelmes kis Ancsámat!

– Milyen Ancsáról beszélsz, Papa? – villant rám Saci szeme. – A nagyit Juditnak hívták!

– Ugyan már! Most neveken lovagolsz? Ide nézzetek! – És nekilendültem, mint a nyuszi, ha kutyaugatást hall.

Nem tudom, hogy kerültem a földre. Pontosán emlékszem, hogy amikor elindultam, még fent voltam a nyeregben, tuti. Aztán meg egyszer csak lent ültem a fűben. A kormány a kezemben volt, az ülés a feje-men volt, a kerékpár váza meg a kerítés te-tején volt.

De hogy került oda?

MOUNTAIN BIKE VAGY TREKKING?

Így már kicsit jobban érthető, ugye, hogy a születésnapomra új biciklit kaptam.

És micsoda biciklit! Erős váz, huszonegy sebesség, teleszkópos kormány, fék elöl, fék hátul, láncvédő, hogy ne kapja el a forgó rész a nadrágom szárát, és a kerekekben úgy csillogtak a küllők, mint ezüstös díszek a karácsonyfán.

Mikor Beni unokám segítségével kidőlttem az ágyból, és megöleltem külön-külön mindenkit, fiamat, menyemet, három unokámat, végül pedig új családtagomat, a biciklit, a meghatottságtól majdnem elsírtam magam.

A kerékpár egyik kormányát én fogtam, a másikat meg velem szemben Sacikám erősen, mint akinek annyira tetszik az új bicikli, hogy oda sem akarja adni.

– Éljen, éljen, éljen! – kiabálta. – A Papa hetvenéves!

– Az volt tavaly! – nevettem el magam. – Már hetvenegy vagyok!

– Ugyan, Papa! – legyintett kis unokám, aki imád. – Egy évet nyugodtan letagadhatnál. Kimentünk mind az udvarra.

Én hálóköntösben a biciklit tolva, a család meg utánam.

– És mondd, Gerikém – kérdeztem a fiamat –, az a montipájton...?

– Mountain Bike! – szólt közbe Beni. – Úgy hívják: Mountain Bike.

– Az az, igen! – bólogattam. – Montipájton. Az nem volt? Tudjátok, amilyen a Benié! Amivel Benike száguldozik fel a hegyre, le a hegyről kőről kőre ugrálva. Én is mindig szerettem volna úgy megfordulni a levegőben, hogy kigúvadjon a csajok szeme!

– Hagyd már a csajokat, Papa! – mordult rám Saci. – Mindjárt hetvenkét éves vagy!

– Jé! – pislogtam a kisunokámra. – Az előbb hetvenet mondtál. Hogy megy az idő! Szóval nem volt montipájton?

– Azt akartál volna, Édesapa? – kérdezte a fiam, mert néha ilyen kedvesen szólít meg, ha nem akar velem kiabálni. – Ki akarnád törni a nyakadat?

– Ha nem muszáj, akkor nem! – nevettem. – Csak vicceltem! A legjobb bringát választottátok. Én sem vettem volna másmilyent. Mire való egyébként?

– Ez trekking kerékpár, Papa – mondta Beni.

– Milyen ing? Drekk ing?

– Nem drekking! Trekking!

– Á...! Az más! Trekking! Azt ismerem.

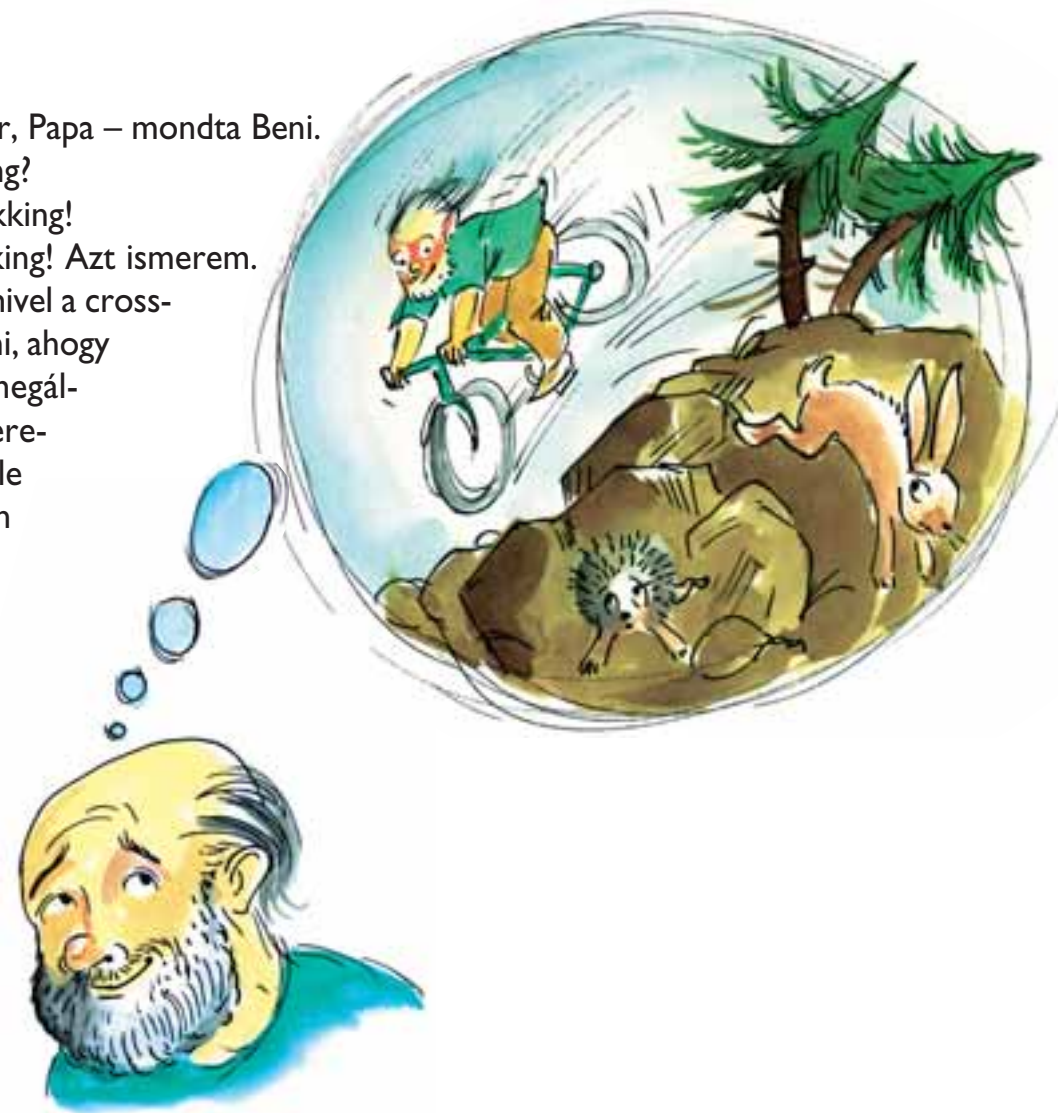
Szuper! Olyan sportos, amivel a cross-pályán lehet mutatványozni, ahogy te szoktál kis unokám: megállok, felemelem az első kereket, pörgök, fel a lejtőre, le a lejtőről, hogy kigúvadjon a csajok szeme...!

– Nem, Papa, ezzel nem lehet mutatványozni – emelte meg a hangját Beni. – A cross-pályához Mountain Bike kell. Pontosan olyan, amilyen nekem van. A trekking jó a városban is, meg jó arra is, hogy elmenjünk kirándulni.

– Azt a mindenit! Hát ez az! Mehetünk vásárolni meg túrázni is! Király! Kitaláltatok minden kívánságomat! Egyébként csak fehér volt? Tudjátok, hogy a kedvenc színem a lila apró sárga pöttyökkel...

A fiam legyintett. Ismer.

Ha már nem tudok mit mondani, mert elszorítja a torkomat az öröm vagy bánat, akkor igyekszem vicceskedni.

MINDENT ELLENŐRIZNI KELL!

Gyorsan felöltöztem, aztán elővettem a kis szerszámkészletemet, és kezdtem meghúzni az új bringámon a csavarokat.

– Papa, te mit csinálsz? – kérdezte Saci.
– Fagylaltot nyalok Baján – vigyorogtam. – Micsoda kérdés! Meghúszom a csavarokat.
– Gondolod, úgy adták el a boltban, hogy nincs jól meghúzva?
– Talán igen, talán nem. Tanuld meg kis unokám: ha jól akarsz járni az életben, számíts a rosszra.

– Papának most kivételesen igaza van – szólt közbe az én okos fiam. – Új kerékpárnál mindent ellenőrizni kell. Hacsak nem szakboltban vagy szakszervízben veszed, ahol összeszerelik neked a bringát, és ezért felelősséget is vállalnak.

– Na, végre egyszer igazam van! – sóhajtottam, és még a vázat is ellenőriztem, hogy nincs-e valahol elrepedve.

– Elég erős ez a váz? – kérdeztem Gergőt. – El fog engem bírni?
– Naná! – mondta a fiam. – Még Lizit is.
– Hogyhogy Lizit is?
– Ha a gyerekekkel elmégy kirándulni vagy vásárolni, neked kell vinni Lizit a gyerekülésben. Csak tizenhat éven felüliek szállíthatnak kicsiket. És te már elmúltál tizenhat...

– Ja. Néhány nappal...
– A Papa visz engem! – gügyögte Lizi, és a szemében furcsa villogást láttam.
Azt hiszem, örömet. Vagy félelmet?

– Nagyon vékonyak ezek a kerekek – hajoltam le, és megnyomogattam a gumit. – A régi biciklimen vastagabb volt. Ezen nehezebb lesz egyensúlyozni, azt hiszem.

– Ugyan, Papa – szólt rám Beni –, aki tud biciklizni, az tud biciklizni. Mindegy, milyen vastag a kerék.

– De milyen igazad van! – derült fel a képem. – És ha valaki tud biciklizni, én aztán tudok. Nyíregyházán megnyertem egy húsz kilométeres körversenyt!

– Egyedül indultál? – kérdezte a lányunokám, de a szemtelenségére nem is válaszoltam.
– Az az egy gondom van, hogy huszonegy sebességet nem fogok tudni kihasználni. Elég lett volna tíz. Vagy öt.

– Papa! – nézett rám Saci elég csúnyán. – Ha az aggodás olimpiai versenyszám lenne, ugye te megnyernéd?

– Van még kérdésed, Sacikám?

– Van!

– Akkor azt tartsd meg magadnak!

Amikor befejeztem a csavarozást, szóltam kedvenc családtagjaimnak, hogy: mehetünk!

– Hova „mehetünk”? – kérdezte Beni.

– Hogy-hogy hova „mehetünk”? Kirándulni „mehetünk”. Ki akarom próbálni az új bringámat.

– Azt nem lehet, Papa – mondta Saci. – Nincs felszerelve.

– Mi az, hogy nincs felszerelve? – pislogtam. – Itt a kormány, itt az ülés, itt a pedál, itt a kerék, itt a sebességváltó...! Ha Nyíregyházán ilyen huszonegy sebességes fehér bringám lett volna, a nagyanyátok nem enged ki vele az utcára, mert attól félt volna, hogy a nők alsószyoknyában rohannak utánam, hogy felülhessenek a vázra! Mi nincs ezen a kerékpáron, ami a biciklizéshez kell?

– Például lámpa – sóhajtott Beni. – Fehér elöl, piros hátul. Lámpa sincs rajta.
 – Jé! – pislogtam felfelé, mint lökött Gyurka a hóra, hogy honnan hull. – Nem is láttam, hogy már besötétedett reggel kilenckor!
 Saci összevonta a szemöldökét.
 – Papa, te nem tudod, hogy a lámpa kötelező a biciklin, akár este van, akár éjjel vagy nappal?
 – Na, én ezt nem értem – makogtam. – Nappal minek?
 – Annak – magyarázta Ben –, hogy ha valaki elmegy biciklizni és valami miatt nem ér haza sötétedés előtt, vagy jönnek a felhők, beborul az ég, akkor lássák őt és lásson ő. De például csengő sincs a bicikliden. Vagy az is csak este kell?
 Legyintettem.
 – Majd kiabálok, ha szükséges. Az sokkal barátságosabb, mint a csengettyűzés. „Vigyázz, haver, mert fellöklek, mint egy kuglit!” Vagy: „Tűnés az útból, apafej!”
 – Igen, ezek tényleg barátságos figyelmeztetések, Papa, de a csengő kötelező. És nem lehet sziréna vagy trombita. Csak csengő hangú lehet.
 – Csing-ling, csing-ling! Így jó lesz?
 – Haha. Jót nevettünk! – mondta Ben.
 – Nézd meg az én biciklimet! – mutatta Saci a kerékpárját. – Mit látsz rajta, ami a tiéden nincs?
 – Sebaj Tóbiás, Pinkie Pie meg Minnie matricákat!
 Saci, mintha nem is hallotta volna a megjegyzésem, ezt hadarta:
 – Fényvisszaverőt látsz, elöl fehéret, hátul pirosat. Meg sárga prizmákat a küllőkön. Elöl kettő kötelező!
 – Ne már! Nyíregyházán körberöhögtek volna, ha ötven éve így felcsicsázom a bicót.
 – Most pedig megbüntet a rendőr, ha nem „csicsázod fel”, ahogy te mondod.
 – De ha ez mind kötelező, tényleg, és nem csak engem szívatok, akkor miért nem ezek-
 kel felszerelve adják el a boltban a kerékpárt?
 – Na, látod, apám – szólt közbe a fiam –, ez egy érdekes kérdés.
 – Nyilván azt akarják, hogy menjünk és vegyük meg a tartozékokat – morogtam.

– Nyilván! – mondta Beni. – Na, menjünk! Irány a kerékpár-áruház, ami ma is nyitva van.
 – Oké! Gyerünk! Illetve... – fordultam Gerihez. – Mondd, fiam, a bicó felszerelése... Hogy is kérdezzem? Az még születésnap ajándék?
 – Azt akarsz kérdezni, hogy én fizetem-e a kötelező meg a biztonsági felszereléseket, amelyeket majd te választasz ki a boltban?
 – Igen, körülbelül ezt akartam kérdezni.
 – A gyerekülést én fizetem, de a többi, apukám, te.
 – Naná, hogy én! Így is gondoltam. Csak a biztonság kedvéért kérdeztem, hogy ne legyen vita.
 – Nem lesz, Apa. Ha ügyesek vagytok, akkor a kötelező meg a szükséges felszerelés nem kerülhet többé tízezer forintnál.
 – Irány a bolt! Nyeregbe! – kiáltottam, és elindultam új kerékpárommal a kapu felé.
 – Papa! – csattant fel Saci. – Te nem jöhetsz biciklivel. Nem figyeltél? Beni megmondta: nincs felszerelve. Ha elkap a rendőr, fizetsz!
 Most már kicsit megmérgekedtem.
 – Nem t’om mér’ kell ekkora cirkuszt csinálni, Sacika! Ötven éve Nyíregyházán...!
 – Papa, felejtse el végre azt a Nyíregyházát!
 – A szülővárosomat? Soha!

VAN, AMI KÖTELEZŐ, VAN, AMI NEM

Mentünk megvenni, ami a biztonságos kerekezéshez kell.

Lizi a nyakamban, Beni meg Saci két oldalt mellettem.

A kerékpáráruházba lépve megpillantottam néhány szuperdrága gépet.

– Micsoda?! – forrt fel az agyam rögtön. – Mi kerül ezeken a drótszamarakon kétszáz-ezer forintba? Aranyból van a kormányja, és gulyáslevest főz, ha megállunk?

– Nem az ára számít, Papa! – mondta Beni. – Az a kérdés, megfelel-e neked arra a célra, amire használni akarod. Mi kell: egy országúti versenybringa, amivel világbajnokságot akarsz nyerni, vagy egy városi kerékpár, amivel néha kirándulsz?

– Naná, hogy országúti versenybringa, amivel a városban villoghatok...!

Valahonnan előkerült egy eladó.

Nagy darab, kopasz, jóképű legény volt. Kék köpeny feszült kigyúrt izmain.

– Miben segíthetek? – mosolygott ránk szélesen, mint egy sajtos pizza.

Beni mondta.

– Kötelező felszerelés meg kiegészítők.

A legény öles léptekkel már kísért is minket a kerékpár-tartozékok polcaihoz.

– No, nézzük csak! – mondta és felkapott egy dobozt. – Itt a legjobb világítási szett. Elöl fehér, hátul piros lámpa, számítógépről feltölthető akkumulátor, ezer évig jó, és csak húsz-ezer forint!

– Nagyszerű! – mondtam. – Akkor most mutasson, fiatal barátom, egyet, ami csak száz évig jó és kétezerbe kerül.

A sajtos pizza nevetgélt.

– Éppenséggel van olcsóbb, tetszik tudni, de az nem akkumulátoros ám, és számítógépről sem lehet feltölteni. Elemekkel működik, amelyeket újra és újra meg kell venni, ha lemerülnek.

– Sebaj, barátom! – mondtam az eladónak. – Valamikor elemlámpával világítottunk Nyíregyházán este. És mint a neve is mutatja, abba is elem kellett.

– A Papa, tetszik tudni, nyíregyházi! – tájékoztatta Sacika a sajtos pizzát a származásomról.

– Szép város! – mondta az okos ifjú ember. – Most olvastam valahol, hogy Nyíregyházán várhatóan tovább fognak élni az emberek, mint az országban általában.

– Na, látjátok! – néztem az unokáimra büszkén. – Megmondtam, hogy százhusz évig élek!

– Igen, igen – mondta a sajtos pizza –, tovább élnek, akik mostanában születtek.

– Na, akkor kérem azt az olcsóbb lámpakészletet – hadartam. – De jó erős legyen a fénye, mert látszani akarok. Lehet, hogy a ruhámra fogom tenni, mert úgy is lehet ám, tudom!

Eltettük a dobozt, és léptünk tovább. A fényvisszaverő prizmákat meg a biciklicsengőt is olcsón adták.

Lizi persze jelzőkürtöt akart, mikor megnyomogathatta a trombita gumigömbjét és hallotta a dudálást.

Hiába magyaráztuk a háromévesnek, hogy a közlekedésben a csengőhang kötelező – csing-ling, Lizike! –, ő csak üvöltött a dudáért.

Vennem kellett neki egyet játszani.

Azonnal trombitálni kezdett vele a drágám! Bele a fülembe.

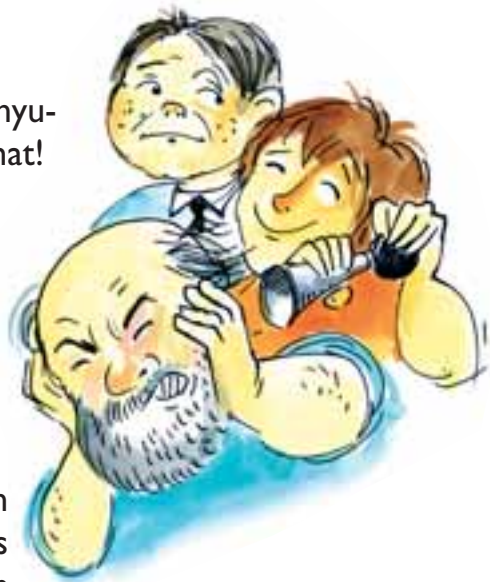
– Most talán ne, Lizikém! – javasoltam neki. – Majd otthon nyugodtan nyomogathatod reggeltől estig, ha becsuktam az ajtót! Anyád imádni fogja.

Amint tovább léptünk, Beni a biztonsági zárra mutatott.

– Erre nagy szükség van, Papa!

– Bizony, bizony! – mondta a sajtos pizza. – Nagyon sok biciklit lopnak el. És ha rám tetszik hallgatni, akkor ezt az erős U alakú lakatot tetszik választani. Ez ellenáll a fűrésznek, a kalapácsnak...

– Ugyan, fiatalember! Egy egyszerű acélláncot sem olyan könnyű elvágni. A láncra tesz az ember egy lakatot, és nincs ember, aki azt a bringát meglovasítja. Mikor felköltöztem a fiam-

hoz, elhoztam magammal a láncomat Nyíregyházáról! Azóta azt használtam a kerékpáromhoz. Na, azt próbálná meg valaki levágni!

Az ifjú legény bólogatott, de láttam meg-megrándul a szája széle.

Régen megállapítottam már, hogy a mai fiatalok gyenge idegzetűek.

Indultunk tovább.

– Papa! – kiáltott fel Saci hirtelen. – Nézd, csak! Visszapillantó tükör! Ez kell!

– Nem kötelező, de nagyon hasznos! – rebegte a sajtos pizza. – Tetszik látni vele, hogy ki jön a kerékpárja mögött, vagy ki akar előzni.

– Ugyan már! – legyintettem. – Azt hiszi, nem tudok hátra pillantani biciklizés közben? Még elengedett kézzel is meg tudtam fordulni, hogy a lányok után füttyentsek...!

– Tudom, Nyíregyházán – suttozta a sajtos pizza, és olyan sápadt volt, mint egy... mint egy... sajtos pizza.

– Így van, ahogy mondja! – bólintottam. – De ha az unokám azt mondja, hogy kell a viszszapillantó, akkor kosárba vele!

Aztán egy kicsit kioktattam a fiatalembert:

– Tudja, barátom, az apám is kereskedő volt a nyíregyházi Állami Áruházban. Mondjuk, nem ilyen vackokat adott el, hanem márkás öltönyöket: Vörös Október, Május 1 Ruhagyár, FÉKON! Maga ezeket nem is ismerte, mi? Nyíregyházán mindenki ezekben járt...! De mi van magával? Olyan sápadt. Nem érzi jól magát?

– Bocsánat! – dadogta a jóképű izmos legény. – Küldök egy kollégát inkább... – suttozta, és eltántorgott a pult felé.

– Ti ezt értitek? – néztem a sajtos pizza után. – Mi lett vele?

Saci meg Beni egymásra pillantottak és sóhajtottak. Biztosan szegény fiút sajnálták.

– Az a baj, hogy igen gyöngék az ifjú emberek manapság – magyaráztam. – Egészségesen kellene étkezni! Többet sportolni!

– Te sportolsz, Papa? – kérdezte Saci.

– Persze! Minden reggel egy órát.

– Mit sportolsz, Papa, minden reggel egy órát?

– Felkelek! – mondtam, és együtt nevettem az unokáimmal.

OLCSÓBB MEGVÉDENI, MINT MEGGYÓGYÍTANI

Egy fiatal, duci, göndör barna hajú mosolygós leányzó közeledett kék köpenyben.

– A kollégám mondta, hogy nyíregyházi tetszik lenni – csilingelt a fülembe. – Én meg debreceni vagyok és Zsófinak hívnak.

– Debreceni?! – csillant fel a szemem. – Oda jártam középiskolába, meg oda udvaroltam...! – kiáltottam, és félórát beszélgettem ezzel a szimpatikus, kedves kislánnyal Debrecenről.

Közben Saci meg Beni a kosárba pakolt egy csomagtartót (7000 forint), egy gyerekülést (20 000 forint), egy vázra kapcsolható praktikus kis táskát (6000 forint), egy hátsó kerékparkosarat vásárláshoz (5000 forint), egy csinos kis vizes palackot szívókával, hogy ki ne száradjak útközben (3000 forint), meg egy óriás... vagyis izé, órás computert, ami pillanatnyi sebességet meg átlagsebességet is mér (4500 forint). Már éppen egy kerékpár utánfutót nézegettek Lizinek, ami mindössze százezer forintba kerül, amikor közbeléptem.

– Megálljunk, gyerekek! – emeltem fel a kezemet. – Ez drágább, mint a kerékpár!

– Így van! – csilingelt a szimpatikus kis debreceni töltött galamb. – Nagyon jól tetszik látni! Drágább. De szuper jól lehet vele gyereket szállítani. Meg kutyát. Van kutyája a bácsinak?

– Van. A Tapi. Német juhász. Az nem fér el ebben. Na, meg nem is akarok kutyát húzogatni magam után! A kutya csak fusson a bicikli mellett, ahogy Nyíregyházán...

– Na, azt nem szabad, tetszik látni! – kiáltotta a kis hölgy. – Tiltja a törvény, hogy kutyát a bicikli mellett pórázon vezessünk.

– Minek annak póráz? Majd fut szabadon utánam vagy mellettem. Tapi okos kutya! Nem marad le. Látja, merre megyek.

– Sajnos, póráz nélkül aztán egyáltalán nem szabad a városban kutyával biciklizni! Veszélyes lehet a többi kerékpárosra, az autósokra, és persze a kutya is folyton életveszélyben van a járművek között. Az utánfutóval lehetne szállítani esetleg, de ha a Tapi valóban olyan nagy kutya, akkor sajnos nem fér el benne...

– Hallottátok! – néztem az unokáimra. – Az utánfutó itt marad.

Beni megértette, Saci megértette, de Lizi cirkuszt, hogy neki kell a kicsi kocsi.

Csak akkor nyugodott meg, amikor odaadtam neki az autókürtöt, és megengedtem, hogy hármat dudáljon a fülembe.

Már éppen elbúcsúztam volna Zsófikától, hogy a pénztárhoz menjek és a teljes nyugdíjamat odaadjam a „kötelező meg a szükséges tartozékokért”, amelyek a fiam szerint „nem kerülhetnek többé tízezer forintnál”, amikor Saci megkérdezte:

– Papa, te hova mégy?

– Nem fogod elhinni Sacikám, de a pénztárhoz.

– Na és mi lesz a védőfelszereléssel? – kérdezte Beni.

– Bizony, bizony! – pislogott rám hosszú szempillájával a kis debreceni. – Bukósívak, kesztyű, térdvédő, könyökvédő...

– Pardon és bocsánat – mondtam –, de nem utcai harcosnak készülök, csak biciklizni szeretnék.

– És ha elesel, Papa? – nézett rám aggódva Saci. – Felhorzsolhatod a lábad, a karod, bezúzódhat a fejed, megsérülhetnek a csigolyáid. Tanultam elsősegélyen. Agyrázkódás, belső vérzés, koponyaalapi... A tanfolyamon olyan nagy sérülésekről is meséltek, amelyeket nem is merek neked elmondani! Például, hogy csak egy kisebbet említsek: kitörheted a nyakadat.

– Nagyon okos kislány! – kiáltott fel a duci. – A védőfelszerelés életet menthet.

– Hacsak nem kapok előbb infarktust az árától! Nyíregyházán...

– Tudom! – vágott közbe az ifjú hölgy. – Otthon nem volt rajtunk a ruhán kívül semmi védőfelszerelés, ha nyeregbe szálltunk. De néhány évvel ezelőtt még Debrecenben sem volt ekkora forgalom. Kevesebb volt az autó, a motoros, a biciklis... Változik a világ, tetszik tudni? Vigyázni kell magunkra! Pláne annak kell vigyázni, akinek három ilyen szép és okos unokája van!

Nem értem, hogyan tudott a csinos duci megfőzni, de a kosárba tettem egy bukósíkot tízezerért, kesztyűt ötezerért, fényvisszaverő láthatósági mellényt nyolcszázért, ami nagyon fontos, térdvédőt, könyökvédőt háromezerért és egy elsősegély csomagot hétézerötszázért, bár kétezerért is volt.

A gyerekek kedvéért azt a levegőszűrővel ellátott filteres maszkot is felpróbáltam az arcomra, ami a szörnyen szennyezett városi levegőt megtisztítja, mielőtt belélegezzük, és elindultam tükröt keresni, hogy megnézzem magamat. Már éppen megtaláltam a tükröt, amikor egy kövérkés hölgy sikoltozni kezdett mellettem.

– Terrorista! Terrorista!

Megszólalni sem volt időm (a maszk alatt nem is tudtam volna), amikor az áruház biztonsági őre elkapta a karomat, hátra csavarta, és a földre tepert.

– Nem mozog! – üvöltötte a fülembe, és megismételte a mondatot angolul meg németül, majd letépte rólam a maszkot.

– Csak oroszul tudok – nyöszörögtem neki. – Azt is pocsékul, mert a suliban rosszul tanítottak.

De akkor már ott volt Zsófi, a kis debreceni, meg az unokáim, és kiszabadítottak a biztonsági őr karjaiból, aki persze nem győzött bocsánatot kérni.

– Elnézést, uram! Elnézést kérek! Csak a maszk miatt... – hebegte, miközben a vevők meg az eladók körülöttünk álldogálva vihorásztak.

– Semmi baj! – hörögtem halkan – A dolgát tette csak. Bár megjegyzem, ha terrorista volnék, semmiképpen sem jönnék be ide ilyen feltűnő maszkban, hogy azonnal leleplezenek.

Nagy sikerem volt.

A combom meg az oldalam ugyan fájt a földre teperéstől, és talán egy bordám is elrepedt, de megértte. Az áruház vezetője fájdalomdíjként adott öt százalékos engedményt a vásárolt árukból.

Így csak hetvenezer forintot kellett a kasszában hagyni a kötelező meg a szabadon választott felszerelésért, és a védőöltözetért.

Barátságosan elkészöntünk az áruház dolgozóitól meg Zsófikától, akitől egy debreceni búcsúpuszt is kaptam, és a csomagokkal felszerelve, nyakamban Lizivel, mellettem két oldalt az unokáimmal hazasántikáltam.

EGY KORTYOT SEM, PAPA!

Végre, végre, végre eljött a perc, amikor elindulhattunk, hogy kipróbáljam az új biciklimet.

Mindent felszereltünk rá, ami kötelező meg nem kötelező: a csengőt, a fehér lámpát előre, a pirosat hátra, ami villoghat is, nem kell, hogy folyamatosan égjen, aztán a két fényvisszaverő küllőprizmát az első küllőkre, a piros fényvisszaverőt meg a hátsó sárhányóra, és persze a visszapillantó tükröt, a csomagtartót, a gyerekülést (ezt Gergő fizette!), a vázra kapcsolható praktikus kis táskát, benne az elsősegélycsomaggal, aztán a hátsó kerékpárkosarat meg a csinos kis víztasakot szívókával, hogy ki ne száradjak útközben. Felszereltük az óriás... vagyis az órás computert is, ami pillanatnyi sebességet meg átlagsebességet is mér négyezerötszáz forintért.

Ezzel a sok csillogó-villogó szerkezettel a kerékpárom úgy nézett ki, mint artu ditu a *Csillagok háborújából*, csak nem fütyörészett.

Persze a felszerelés felszerelésével még nem ért véget az előkészület.

A gyerekekkel együtt felvettem a bukósisakot, a könyökvédőt, a térdvédőt meg a kesztyűt is.

Aztán kiderült, hogy az ülésem alacsonyan van. Úgy kellett felfelé kapaszkodnom a kormányra, mint majomnak a fa ágára.

A kormányt feljebb emeltük egyetlen mozdulattal.

Akkor meg annyira előre kellett hajolnom, hogy elérjem a kormányt, mintha seggre-pacsit játszanánk.

(Tudjátok...! Mikor előre dőlve csukott szemmel ki kell találni, ki paszkolta meg a fenekünket. „Ki volt az?”)

Akkor az ülést lejjebb, a kormányt feljebb állítottuk, és végre kényelmesen ültem, dőltem, fogtam, helyezkedtem.

Mikor indulásra készen voltam végre, bekiáltottam a lakásba unokáim anyjának.

– Anita! Légy szí, hozd ki a pezsgőt! A frigóban van behűtve! Meg poharakat is hozz! Koccintani akarok indulás előtt az új bringám felavatására.

Anita hozta az ásványvizet.

– Ezzel kocinthsz most, Papa!

– Már mér’? – kérdeztem bambán.

– Azér’ mer’ csak! – válaszolt hasonló stílusban a menyem. – Igaz, hogy a kerékpározó felnőttek ihatnak egy keveset a jogszabály szerint, bár nem tudom, kinek mennyi a kevés, de te, Papa, amikor a gyerekeimet viszed ki a közlekedésbe, egy korty alkoholt sem nyelhetsz!

– Nahát! Ez nem biciklitúra! Ez diktatúra! – szavaltam.

– Ha neked ez diktatúra, Papa – jegyezte meg Anita –, akkor még nem tudod, mi az a diktatúra.

Engedtem az asszonyi erőszaknak, amint egész életemben, és a nyeregbe pattanva odakiáltottam Beninek:

– Nyisd ki a kaput, Bendzsédáj-lovag! Ki akarok száguldani, mint egy lüke Skájvóker!

– De Papa! – állt elém Saci, és még a kormányt is megfogta. – Éppen te nem tudod, hogy nem lehet felelőtlenül kiszáguldani a kapun? Nem olvastad a *Vigyázz otthon, hogy sose érjen baj!* című könyvedet, amiben megírtad szörnyűséges álmodat a rikácsoló bicikliről meg a rózsabokorról, amibe beleestél?

– Igaz, tényleg megírtam! – vigyorogtam. – De nem olvastam, mert nem tudok én olvasni, csak írni.

– Ezt ne vicceld el, Papa! – nézett rám dühösen nagyobbik lányunokám. – Nem te figyelmeztettél mindig bennünket, hogy toljuk ki a biciklit óvatosan, és nézzünk szét, mielőtt felpattanunk rá? Jöhet egy autó – elüt. Jöhet egy gyalogos – elütöd. Jöhet egy másik bicajos – átgázolsz rajta. Sérülés, sírás, kórház, orvos! Nem te rágtad a fülünket, hogy az udvaron is óvatosan biciklizzünk, mert ott is történhetnek balesetek? Eleshetünk, és egymásnak vagy a kutyának ütközhetünk. De különösen Lizire kell vigyázni, mert becsípheti az ujját a küllő, vagy rádőlhet a falnak támasztott bicikli!

– Ezt mind én mondtam? – pislogtam, mint bagoly az autoreflektorra.

– Naná, hogy te mondtad! És nem csak mondtad, de bele is írtad a könyvedbe! Nem emlékszel? Tényleg nem? Mondd, Papa: te rendesen szeded a gyógyszeredet?

– Na, elég a cikiből! – mondtam, és leszálltam a bicikliről. – Majd, ha ti is hetvenévesek lesztek...!

– Hetvenegy, Papa! – vágott közbe Beni. – És tudjuk: „a cipzárt is el fogjuk felejteni felhúzni a sliccünkön”.

Legyintettem.

Naná, majd kiskorúakkal fogok itt vitatkozni!

Azt már nem!

Pláne, ha igazuk van!

Indulásra készen felállt a csipet csapat.

Lizit is vinni akartam, de a gyerek anyja azt mondta: majd legközelebb. Először próbáljam ki az új biciklit.

– Ugyan már, Anita! – mosolyogtam tündéri menyemre. – Én hatvan éve biciklizem. Csak nem képzeled, hogy ezzel a szuper bringával nem tudok biztonságosan közlekedni?

– Hogy én mit képelek, azt most nem részletezném – legyintett a menyem, és bevitte a toporzékoló Lizit a házba.

Várározó unokáimra néztem, és megrántottam a vállamat.

– Tudjátok, srácok, az anyák képzelete mérhetetlenül gazdag, ha a csemetéikről van szó.

– Tudjuk! – mondta Beni. – Mi is csemeték vagyunk. De most már irány Surány!

És kitoltuk a kerékpárokat a kapun.

KERÜLD KI, VAGY FEJBE VÁGHAT!

Még szerencse, hogy toltuk, mert két gyerek éppen akkor száguldott el a járdán előttünk, mint akiket sodor a hurrikán.

Saci rám nézett az anyja dühös szemével.

– Oké! – mondtam. – Most az egyszer neked volt igazad!

– „Most az egyszer”? – kérdezte.

– Oké! – mondtam. – Most a „kétszer”? Így jó?

Saci erre nem válaszolt, hanem nyeregbe pattant és elindult a járdán.

– Hé, hé te mindent tudó nagyokos! A járdán nem lehet biciklizni!

– Nyugi, Papa! – szólt Ben, és ő is felült a drótsamarára. – Tizenkét éven aluliak kerékpározhatnak a főútvonalon a járdán, ha nincs bicikliút. Igaz, hogy csak tíz kilométeres sebességgel.

– Hogyhogy? – tekertem lihegve az úttest szélén az unokáim után. – Ti mehettek a járdán, én meg az autók között tíz kilométeres sebességgel vánszorogva kísérjelek benneteket?

– Ez a szülők meg a nagyszülők sorsa, Papa! – pillantott rám Saci. – Titeket is kísérgetett a papátok vagy a mamátok, meg őket is az őseik. Ne ránk figyelj, csak az útra! Lehet előtted egy gödör, egy kő vagy egy buta kutya.

– Vagy egy parkoló autó! – szólt közbe Beni. – Azokat egy-másfél méterrel ki kell kerülni, Papa, mert a vezető váratlanul kinyithatja az ajtót...

És mit tesz Isten?! Éppen abban a pillanatban nyílt ki egy álló autó ajtaja előttem. Csak a csodálatos nyíregyházi reflexemen* múlt, hogy az ajtónak esve nem törtem ki a nyakam!

Persze rögtön megálltam. De megálltak a járdán a gyerekek is.

– Bocsánat! – sikoltott fel a figyelmetlen asszonyosság, és rémülten a szája elé kapta a kezét.

* REFLEXNEK nevezzük, ha valamilyen külső hatásra hirtelen csinálunk valamit, akár akarjuk, akár nem. Például meglátjuk a tortát és összefut a nyál a szánkban. Vagy valaki pofonra emeli a kezét, és hátra rántjuk a fejünket. Vagy a tanító a nevünk körül kaparászik a naplóban, és nekünk rögtön pisilni kell. Stb.

Egy bocsánatkéréssel azonban részemről nem volt elintézve a merénylet ellenem.
– Észnél tetszik lenni, kez'csókolom? – hörögtem udvariasan a csinos hölgy fülébe. – Nem tetszik beletekinteni a tükörbe, mielőtt ki tetszik vágni az ajtót a világegyetembe bele? Meg tetszik akarni ölni esetleg, és aztán a börtönben csücsülni évekig?
A hölgy szemébe könnyek gyűltek, de csak annyit habogott, hogy:
– Bocsánat, uram! Bocsánat!
– Meg van bocsátva! – mondtam nagylelkűen, és miközben a hölgy kezébe csúsztottam a névjegyet, halkabban folytattam. – Majd hívjon fel, ha gondolja! Egy kávé mellett elbeszélgethetnénk a biztonságos közlekedésről.
– Papa! – hallottam Sacikát a mamája hangján. – Most ne udvarolj! Menjünk!
És tekertünk tovább.
Saci meg Beni a járdán, én meg az úttesten örök életveszélyben.
Kereszteződéshez közeledtünk.
Gyorsan kinyújtottam a jobb karomat, ami a jobbra forduláshoz fontos, hogy a mögöttem közeledők lássák, mit akarok csinálni.
Ó, igen, igen, eszembe jutott: így kellett kirakni a kezemet régen Nyíregyházán is mindig, ha be akartam fordulni!
És feltört az emlék a lelkemben...

FOGADJUNK, HOGY JOBBAN TUDOM A SZABÁLYOKAT!

A kereszteződésben megállás nélkül jobbra fordulhattunk (nekünk volt elsőbbségünk, mert a főútról tértünk le a mellékútra), és abban az utcában már felfestett, külön kerékpárútlelet találtunk. Azaz egymás után tekerhettünk az unokáimmal.

Mielőtt azonban a kerékpárútra gurultunk volna, megállítottam az unokáimat a járdán.
– Egy pillanat, csipet csapat! Van egy kérdésem: ki az, aki hármunk közül igazi és hivatalos KRESZ-vizsgát tett, azaz ismeri a közlekedési jeleket? A válasz: én. Ki az, aki hatvan éve robog meg teker az utakon autóval, biciklivel, és a kisujjában van minden közúti jelzés meg tábla meg lámpa meg felfestés meg stb.? A válasz: én. Kinek kell elől biciklizni és vigyázni a többiekre, akik talán még az elsőbbségadás kötelező háromszögletű tábláját sem ismerik kék keretben? A válasz...

– Piros! – szólt közbe Saci.
– Mi „piros”? – pislogtam.
– Az elsőbbségadás kötelező háromszögletű táblájának kerete nem kék, hanem piros.
– Persze, hogy piros! – mordultam kedvenc lányunokámra. – Minden tiltást jelző tábla piros. Miért? Mit mondtam?
– Azt mondtad, hogy kék.
– Bocs. Eltévesztettem. Annyira hasonlít a két szó...
– Igen – bólintott Beni. – Piros, kék: szinte ugyanaz.
– Most mit cikizel? Tanultál KRESZ-t? Nem! Letetted a vizsgát? Nem!

– Ez igaz, Papa! Sajnos, a mi iskolánkban sem tanítanak közlekedési ismereteket, táblákat, jelzéseket, pedig nagyon fontos volna, hiszen biciklizünk, közlekedünk. De mi már, Sacival öt-hat éve figyeljük, amikor veletek autózunk, vagy tekerünk, hogy melyik tábla vagy felfestés mire utasít. Na, meg a te balesetmegelőzési könyveidet is sokszor olvastuk. Úgyhogy, hidd el, majdnem annyira ismerünk minden jelzést, mint te.

– Ha nem jobban, mert úgy látszik, te már elfelejtetted, amit tudtál! – tette hozzá csíposan Saci.

– Hahaha – mondtam halkan. – Ti jobban ismeritek a KRESZ-t? Engedjétek meg, hogy nevessek!

– Megengedjük – mondta Ben. – De tudod, mit? Tegyük egy próbát. Én megyek elől, te középen, Saci hátul. Ha egyetlen jelzést eltévesztek, akkor te fogsz elől menni mindaddig, amíg Saci vagy én le nem tesszük a KRESZ-vizsgát. Áll az alku?

Beni kinyújtotta a tenyerét, én meg belecsaptam, és azt mondtam:

– Áll az alku! De nem mögötted megyek, hanem melletted, nehogy valami jóvátehetetlen hibát csinálj.

– Nem jöhetsz mellettem, Papa, olyan kerékpárúton, amit csak egy szaggatott vonal választ el az autóktól, mert azt a többi jármű is használhatja és elsodornak, mint zápor a szemetet, már bocs! Olyan önálló kerékpárúton jöhetnél mellettem, amelyet csak biciklik használhatnak.

– Nekem mondd? – nevetgéltem. – Naná, hogy nem tekerhetek melletted! Kész életveszély volna! Én tudtam ezt, csak kíváncsi voltam, hogy te tudod-e?

Beni nem szólt, felpattant a biciklijére és indult, de Saci elhúzta a száját, és röntgensze-meivel rám villogott.

– Na, persze, Papa, tudtad!

„Érdekes – gondoltam –, a nők mindig átláttak rajtam. Még az ilyen babszemek is. No, de majd én megtanítalak benneteket kis kerti törpéim, hogy tiszteljétek az idősebbek tudását, tapasztalatát! Engem hívsz vetélkedésre, párbajra a közlekedés mezején, te tacsó? Majd én ellátom a bajodat, kisapám! Az első táblánál pofikára fogsz eszegetni.”

És elindultunk a szaggatott vonallal jelzett úton.

ERRE MEGYÜNK, ARRA MEGYÜNK... MERRE MEGYÜNK?

Hamarosan útkereszteződéshez értünk, ahol persze az „elsőbbségadás kötelező” háromszögletű táblája állt. Piros volt a kerete.

Na, ugye! Mondtam, hogy a kerete piros! És velem vitatkoznak...!

Beni megállt a biciklijével a tábla előtt.

– Mi van, fiatalúr? – kérdeztem kedvesen. – Gyökeret vert a lába? Ez nem STOP-tábla, itt nem kell megállni.

Beni hátrafordult és azon a kioktató hangon, amit tőlem örökölt, így szólt:

– Nem kötelező, de ajánlott megállni, vagy legalábbis lelassítani, hogy lássuk, jönnek-e balról, jobbról, gyalogos, biciklis, autós... Tet-szik érteni, bácsi?

– Bácsi az öregapád! – fortyantam fel.

– Pontosan, öregapám! – bólintott Beni. – Elővigyázatosságból lelassítunk a piros, mondom a PIROS keretes háromszögnél is!

– Jó, jó – morogtam. – Szerencséd, hogy öregapádnak szólítottál!

Most az egyszer nem varázsollak békává!

Saci megbökte hátulról a biciklimet.

– Mi van, Papa? Most megyünk vagy helyeskedünk?

Mentünk tovább, miután alaposan körülnéztünk. A következő sarkon nem mehettünk tovább egyenesen, mert egy kerékpárosokat tiltó tábla volt a sarkon. No, most merre tovább? Úgy láttam, a jobb oldali utcába sem fordulhattunk be, mert az elején egy behajtani tilos tábla volt.

Hirtelen azt látom, hogy a fiúunokám mégis elindul abba az utcába. Úristen! El fogja ütni egy autó!

– Beni! – sikítottam. – Nem látsz? Behajtani tilos! Megbuktál! Én megyek elől.
– Én nem látok, Papa? Nézd már meg azt a táblát jobban! Mi van a kerek piros alatt?
Odanéztem. Tényleg volt ott egy kis négyzetes tábla. A felirata KIVÉVE, alatta meg egy bringa rajza.

– Ez azt jelenti – magyarázta Saci –, hogy nem lehet behajtani erről az oldalról, csak a kerékpárosoknak.

– Nem értem – pislogtam. – Nem lehet behajtani és be lehet hajtani? Most nem vagy igen? Ilyen butaság Nyíregyházán sose volt.

– Ez nem butaság, Papa – mondta Beni –, hanem a biciklisek segítése, hogy könnyebben elérjék a céljukat. Sok helyen nem lehet kerékpározni a keskeny utak meg a veszélyek miatt. Ilyen kis utcákban kikerülhetjük a veszélyeket.

– Szemben az autókkal?!

– Nyugi, Papa! Ha mi is figyelünk és vigyázunk, meg ők is figyelnek és vigyáznak, akkor nem történhet baj – mondta Beni, és tekertünk a forgalommal szemben az utca végéig.

Ott szétnéztünk és befordultunk balra. Ezen az úton hál’ istennek külön kerékpárút volt a gyalogosok útja mellett a széles járda egyik oldalán táblával meg középen felfestett fehér vonallal jelölve. Ki is akartam használni a kerékpárút előnyeit. Benire kiáltottam:

– El az útból, pupák! Száguldani akarok az új bicómmal!

– Nyugi, Papa! – hűtött le a fiúunokám. – Először is, mit beszéltünk meg? Én megyek elől, ameddig nem követek el hibát.

Másodszor: ha egy gyalogos, egy gyerek vagy egy kutya esetleg átkovályog a mi sávunkba, a mi oldalunkra, az tuti bal eset. Harmadszor: a gyalogosokkal megosztott úton csak húsz kilométeres sebességgel lehet haladni, és egymás mögött.

– És ezt te honnan veszed, tudós úr?

– A te könyvedből veszem, tudós úr! Tényleg el kellene már olvasnod, amit írsz.

– Nem lehet – mondta Saci. – A Papa nem tud olvasni, csak írni. Ő mondta.

– Na, menjünk, menjünk! – integettem a kezemmel. – Nem beszélgetünk útközben, mert kihűl a gyomrunk.

Az utca végében már a szigorú STOP tábla állt, és sajnos az áthúzott jelzés, hogy vége a megosztott kerékpárútnak.

Néhány biciklis utolért minket és mellettünk várakozott. Nem tudtam, hogy elénk vágnak-e, vagy mi indulhatunk.

Aggódva Sacira néztem..

– Ne rám néz, Papa, hanem a többi biciklisre! Szemkontaktus!

Látod a szemükön, hogy mit akarnak csinálni: eléd vágnak vagy előre engednek. És te is jelezheted szemmel, hogy elengeded őket vagy te indulsz. Szemkontaktus! Amennyiben neked van elsőbbséged, akkor is mindig meg kell győződöd arról, hogy azt valóban meg is adják-e neked? Szemkontaktus!

Na, most mondjátok meg....! Ilyen okos unokám van!

Beniék a járdán maradhattak, nekem meg ismét le kellett mennem az úttestre. Csakhogy az úttesten nem volt felfestve semmiféle csík vagy jel, hogy a kerékpárosok arra mehetnek. És még autók is parkoltak végig a járda mellett. Kész életveszély!

„Na, persze! – dübörgött az agyam, mint egy tank a köves úton. – Én csak menjek itt az autók között. Én már öreg vagyok. Azt gondolják, értem már nem kár. Nekem már mindegy. Elüt egy autó? Na, bumm! Még jó, hogy van életbiztosításom! Egy csomó pénzt kapok, ha átmegy rajtam a busz...!”

Ilyen bölcs gondolatok jártak a fejemben, amikor végre elmaradtak a parkoló autók, és a járda mellé, az unokáim közelébe suhanhattam. Elengedett kormányval úgy tekertem, mint valamikor régen Nyíregyházán a Búza téren.

– Hali, pupákok! – rikoltottam bamba utódaimra. – Tudtok ti így?

– Papa! – kiáltott rám Saci. – Tilos elengedett kézzel biciklizni! Életveszély!

– Életveszély annak, aki nem tud egyensúlyozni!

ÉLJEN AZ ELSŐSEGÉLY TANFOLYAM!

A járdán öt éves forma kisgyerek sétált két hölgygel. Gondolom, a mamájával meg a nagymamájával.

Nagyon édes kis kölyök volt.

A mamája is nagyon édes kis hölgy volt.

A nagyi meg egy nagyon édes nagy hölgy volt.

Én meg elengedett kézzel villogtam a mutatóujjammal, amíg neki nem mentem a járdaszegélynek, és nagyon édesen eldőlt a biciklivel együtt, mint egy béka.

Feküdtem a hátamon a sisakomban és néztem az eget.

Nagyon édes kék ég volt.

Hirtelen Saci meg Beni rémült arcát pillantottam meg magam felett, és meghallottam idősebb lányunokám szirénajogású hangját.

– Ugye megmondtam? Megmondtam, hogy baj lesz! Papa, ne mozogj!

– Miért ne mozogjak? Nincs semmi bajom.

Csak pihenek egy kicsit.

– Ne mozogj! Lehet, hogy eltört valamid!

– Az órára gondolsz?

Megnéztem az órámat.

– Nem tört el.

– Nem az órára gondoltam, Papa! Bármid eltörhetett! Elestél. Ne mozogj!

– Hallgass Sacira! – parancsolt rám Beni is.

– Ő elvégezte a suliban az elsősegélynyújtó tanfolyamot.

– Tudom – mondtam és feküdtem mozdulatlanul, mint egy szófogadó döglött hal a parton.

Ha az unokám rajtam akarja gyakorolni az elsősegélynyújtási ismereteit, boldogan elviselem. Ez a minimum, ami elvárható egy nagyapától.

– Most levesszük a bukósisakodat – mondta Saci –, de előtte ellenőrizlek.

– Mit ellenőrzöl?

– Te ne beszélj, Papa! Ellenőrzöm, hogy nem ájultál-e el, vérzik-e a nyakad vagy a fejed, és tudsz-e szabadon lélegezni vagy hánytál, és eltömődött a légcsöved.

Igyekeztem csukott szemmel tehetetlenül feküdni, hogy az unokám minden vizsgálatot elvégezhesen rajtam, amit tanult.

Közben persze a szempillám függőnye mögül ki-kilestem.

Egyre többen gyűltek körénk kíváncsian, sétálók, járókelők, munkába sietők.

Ott volt az édes kis gyerek is az édes mamájával meg a még édesebb nagymamájával.

Nagyon élveztem, hogy az emberek figyelnek rám végre.

Ezt íróként ritkán kapom meg ilyen nyíltan.

– Meghalt? – kérdezte a nagyi némi aggódással a hangjában.

– Köszönöm kedves kérdését, de még nem! – suttogtam. – Az unokám most éleszt fel. Tetszik tudni, elvégezte az elsősegélynyújtó tanfolyamot az iskolában.

– Nagyszerű! – mondta a hölgy. – Akkor van remény. Bár mindenki elvégezne egy ilyen tanfolyamot! Amikor általánosba jártam, én is...

– Papa! – ordított a fülembe Saci. – Most ne mozogj! Lassan kikapcsolom a sisakodat és Beni óvatosan lehúzza úgy, hogy mögéd térdel, és a térdeivel megtartja a fejedet. Nem szabad, hogy elmozduljon a nyakcsigolyád, ha eltört.

– Nagyszerű! – mondtam. – Csak csináljátok! Ígérem, nem fog elmozdulni.

Az unokáim lassan óvatosan lehúzták a fejemről a sisakomat.

Tényleg nagyon ügyesek.

Ha el lett volna törve a nyakam, tuti, hogy nem mozdul el.

Az emberek gratuláltak az unokáimnak.

Saci közben kissé megemelte a kezemet, és felszisszent.

A kesztyű és a könyökvédő között kicsit felhorzsolhattam a karomat esés közben. Néhány centiméteren lejött a bőr hámrétege.

– Papa! – sikította legszebb lányunokám. – Neked vérzik a karod!

Nehéz leírni azt az örömet, amit a hangjában hallottam.

És már sorolta is a teendőket:

– Vízrel leöblíteni, a seb környékét fertőtleníteni, ragtapasszal vagy gézzel bekötni! Beni! Hozd a vizet meg az elsősegély csomagot! Ott van a táskában!

– Na, milyen jó, hogy megvettük! – mondtam a földön heverve a körülöttünk állóknak.

– Hétezeröt száz forintba került! Volt kétezerért is, de ha az egészségről van szó, nálam a pénz nem számít!

Beni közben ugrott, hozta a csomagot, bontotta, adta, sorolta:

– Nyomó kötés, sebtapasz, ragtapasz, gumikesztyű... Mind kell?

Nem emlékszem, hogy valaha ilyen szolgálatkészen teljesítette volna otthon a kéréseimet.

Azt hiszem, mindennap el fogok egyszer esni.

Ami igaz, igaz, Saci nagyon ügyesen kötötte be a kis sérülést.

Nemcsak a horzsolás nem látszott egyáltalán, de a fél karom sem.

– Ez igen! Nagyon ügyes! – mondogatták az emberek fölöttem. – Ápolónőnek kellene menned, kislány!

– Nem lehet ápolónő – mondta Beni. – Elájul, ha vért lát.

– De hiszen most kötötte be a nagyapja sebé! – pislogott az édes nagyi.

– Az más! – mondta Saci. – A Papát szeretem.

Nem kaptam levegőt.

Így kijelenteni nyilvánosan, amit nekem sosem mondott...?!

Na, most ájulok el, gondoltam. De nem ájultam el, csak felültem és megöleltem az unokámat. Az emberek tapsoltak.

Saci pedig visszanyomott a járdára és kedvesen rám üvöltött.

– Feküdj vissza! Ki mondta, hogy felülhetsz? A sebellátás után további sérüléseket kell keresni!

– Oké – mondtam. – Keress! Éppen kérni akartalak...

– Őszintén válaszolj a kérdéseimre: szédülsz?

– Nem!

– A fejed fáj?

– Nem!

– Nincs hányingered?

– Nincs! Most már felkelhetek, doktornő? Kicsit kemény ez az ágy.

– Csak viccelődj, Papa! Lehet agyrázkódásod, koponyalapi törésed, belső zúzódásod, vérzésed...! Én ebből vizsgáztam! De te csak viccelődjél!

– Ki viccelődik? Már alig látok. A lábam összecuslik. Szédülök, fáj a fejem, és hányingerem van! Tudja valaki, milyen messze van a legközelebbi kórház? És eljutok oda négykézláb, vagy hívjak mentőt?

Az emberek nevetgéltek, miközben Saci meg Beni sértetten felpattantak a kerékpárjukra és indultak tovább.

– Várjatok! – ugrottam fel. – Bocs! Mindent köszönök! – kiabáltam, és tekertem utánuk.

Az unokáim nem értik a humoromat.

Fura. A gyerekek néha olyasmit örökölnek az ősiktől, amit nagyon nem kellene, és olyasmit nem örökölnek, amire az életben nagy szükségük lehet.

LÁMPA HELYETT RENDŐR

A sarkon utolértem az életmentőimet.

Balra kellett volna indulnunk, hogy hazaérjünk.

Piros, sárga, zöld közlekedési lámpás sarok volt, de a lámpa nem működött.

Rendőr irányította a forgalmat a kereszteződés közepén.

Mellettünk a lámpánál egy másik rendőr figyelt, hogy minden rendben van-e.

Várni kellett.

Lazán üldögéltem a bringám nyergében, míg Saci rám nem szólt, hogy szálljak le nyugodtan, mert a zebrán csak a biciklit tolva, gyalogosként mehetünk át.

– A kislánynak igaza van – mosolygott a rendőr. – Okos!

– Az unokámnak mindig igaza van – mondtam. – Én tanítottam közlekedni.

Saci úgy nézett rám, ahogy az anyja szokott, ha lecsöpögtetem a konyhában a vizet.

Néhány biciklis mellettünk álldogált.

Az egyik lánynak selymes fekete haja volt, ovális arca és nagyon szép mandulaszeme. Rajta felejtettem a tekintetemet.

Kedvelem a kínai lányokat. Meg azokat, akik nem kínaiak. A többit nem.

– Papa! – bökte meg a karomat Saci. – Mit bámulod mereven azt a lányt?

– Az előbb mondtad, hogy mindig teremtsék szemkontaktust a közlekedőkkel, hogy nem váganak-e elem, vagy ilyesmi.

– Jó, jó, Papa! Persze! De nem azt mondtam, hogy szegez a csajokkal!

A rendőr nevetett. A kínai lány is.

A kereszteződés közepén álló rendőr a jobb karjával maga mögé integetett, a bal tenyerét pedig a balról érkezők felé nyújtotta.

– Mehetünk! – indult Beni, Saci, meg mindenki.

– Nem, nem! – kaptam fel a kezem. – Erre a jelzésre csak az autók mehetnek szemből egyenesen! – És a lámpánál álló rendőrhöz fordultam. – Ugye így van, kolléga?

– Nem így van – mondta a rendőr. – És nem hiszem, hogy kollégák vagyunk.

– Miért nem hiszi? – pislogtam rá. – Lehet, hogy rendőrtábornok voltam, csak már nyugdíjaztak.

– Nem hiszem, ne haragudjon! – nevetett a rendőr. – A dandártábornokokra nem jellemző a szakáll.

– Nyugdíjban?! – mosolyogtam én is. – Nyugdíjban azt növeszték, amit akarok.

Közben a gyerekek átmentek a másik oldalra, a kereszteződésben álló rendőr megváltoztatta a karjelzését, én pedig várhattam, amíg újra engedélyt ad, hogy átmehessek a zebrán és utolérhessem az unokáimat.

Hogy nekem miért kell mindig akadékoskodnom?!

NYEREGBE, AUTÓS!

Beni és Saci persze megvártak a másik oldalon, és tekerhettünk tovább.

Én – szokás szerint – az úttesten, ők pedig a járdán.

Elindultam a parkoló gépkocsik mellett. Óvatosan haladtam, nehogy egy figyelmetlen vezető hirtelen kinyitott ajtaja kirepítsen a nyeregből.

Váratlanul azonban egy hátulról érkező autó visszapillantó tükre úgy fenéken vágott, mint a labda szabadrúgáskor, ha háttal állok.

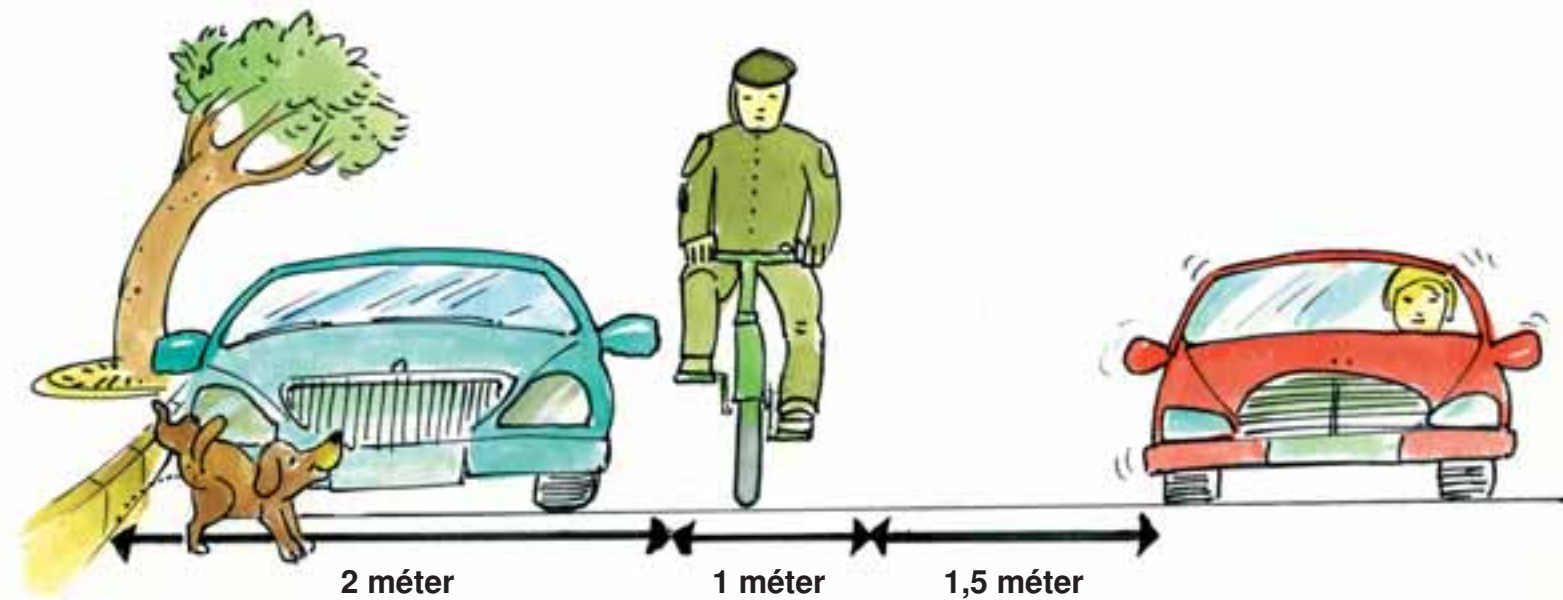
Ha nem vagyok olyan ügyes egyensúlyozó művész, biztosan eltaknyoltam volna megint. Így is kiáltottam valami csúnyát, amit nem illik leírni, és leálltam.

Az autós egy üres helyre parkolt előttem, és a vezetője kiszállt. Alacsony, ötven év körüli, kövérkés ember gurult felém. Kerek képe volt és kis bajusz az orra alatt. Olyan volt, mint egy hordócska.

– Nem esett baja? – kiabálta már messziről vékony hangon, bár láthatta, hogy nem buktam fel, csak a hátsó felemet masszírozom. Aztán még hozzátette: – Bocsásson meg, de nem én vagyok a hibás!

– Ha nem maga, akkor kicsoda? – villogtattam a szememet. – Talán láthatatlan vagyok? Mától bemehetek a női napozóba?

Közben aggódó unokáim is közel gurultak, de láthatták, hogy nincs különösebb bajom.

– Előzés közben másfél méter távolságot kellene tartani – jegyezte meg Beni. – Mondták a tévében.

– Másfél métert? – nyivákolt a vétkes autós. – A parkoló autó szélessége két méter, a kerékpárnak is kell egy méter, plusz másfél méter az mennyi?

– Négy és fél méter – mondta Saci.

– Na, tetszik látni, uram?! – kezdte a vétkes kolléga. – Még a hatéves kislány...

– Nyolc! – vágott közbe Saci.

– Bocsánat! Még a nyolcéves kislány is ki tudja számolni, hogy négy és fél méter, miközben az út szélessége három és fél, négy méter. Ha másfél méterrel meg akarnám előzni a kerékpárosokat, akkor át kellene lépnem az úttest közepén a záróvonalat, és esetleg összeütköznék egy szembe jövő kocsival.

– Tudja, mit? – emeltem fel a mutatóujjamat oktatólag. – Egyezzünk ki egy méter előzési távolságban. Velem lehet alkudni. Ha nem üt el engem, annak hatalmas előnyei vannak szerintem.

A hordócska vihogott.

– Az tuti! Például maga nem kerül kórházba, én meg nem kerülök börtönbe...

– És ezen kívül a balesettől való félelem miatt legközelebb nem hagyom otthon a bringámat, és nem ülök vissza az autómba én, na és még félmillió kerékpáros. Ami még nagyobb

torlódást, dugót okozna az utakon, és maga meg a többi autós még később és még több idegeskedéssel érné el az úti célját.

– Isten ments! – mondta vékony hangján a kedves úr. – Így is halálra idegesítem magam, amíg a munkahelyemre vagy hazaérek!

Ismét felemeltem az ujjamat.

– Uram! Mondok én magának egyet, kettő lesz belőle. Szálljon át a kocsijából biciklire. Annak ezer és egy előnye van!

– Naná! – kiáltott fel Saci. – Sokkal hamarabb beér a dolgozójába és onnan haza.

– Az tuti! – csatlakozott a húgához az én okos fiúunokám. – Nem kell költeni benzinre, parkolójegyre! Aztán meg biciklizni egészséges: jót tesz a szívének, a szervezetednek. Izmosabb lesz! És fogyókúrának is jó!

– Ez most célzás akar lenni? – vihogott a hordócska.

– Szerintem találat! – mondtam én.

Végül sikerült meggyőzni a tisztelt urat a kerékpározás ezer (és egy) előnyéről.

– Most azonnal megyek és veszek egy kerékpárt! – mondta.

Rögtön eligazítottuk, hogy melyik szakáruháza menjen, és melyik fiatal, duci, göndör barna hajú mosolygós leányzót keresse, aki debreceni.

Mikor hordócska visszaszállt a kocsijába, és elhúzott biciklit venni, én meg az unokám összeérintettük a kezünket és felordítottunk:

– Győzelem!

JÓ PAPA HOLTIG TANUL

Mentünk hazafelé kalandos utunkról.

Útközben az unokáim bevonszoltak egy közlekedési tanpályára.

– Nem! Nem! – tiltakoztam játékosan cirkuszosan. – Nem akarok bemenni! Ki fogtok nevetni. Nekem nem kell tanpálya! Én már akkor bicikliztem Nyíregyházán, amikor ti még az Óperenciás tengerben úszkáltatok. Segítség!

Végül persze bekerekkeztem a keskeny utakkal, táblákkal és útfelfestésekkel teli térre. Hiába! Nem tudok megtagadni az unokáimtól semmit, ha szórakoztathatom őket.

A kedvükért eljátszottam, hogy nem ismerem fel a STOP táblát meg az „elsőbbségadás kötelező” és a „behajtani tilos” táblákat. De még azt sem tudom, hogy a zebránál mindenképpen meg kell állni, ha gyalogosok akarnak átmenni.

– Papa! – kiabált Saci, mikor a körforgalomhoz értem. – Mielőtt behajtasz, nézz balra! Jöhet egy autó! És amikor a körforgalomból ki akarsz biciklizni, tedd ki a kezedet! Ide pedig nem hajthatsz be! Nem látod, hogy piros keretben van a bicikli? Neked behajtani tilos.

– Vigyázz! – szólt rám Beni is, mikor tovább karikáztam. – Ezen az úton gyalogos forgalmat is jelez a tábla. Ne kacskaringózz, mint egy részeg kenguru!

Váratlanul trillázó gyerek kacagásokat hallottam a hátam mögül.

A szomszédos iskola tanulóifjúsága a tanpályát elválasztó drótkerítésnél állt és kacagott. Mit mondjak? Nem volt ilyen közönségsikerem a *Sose halunk meg* című filmem díszbemutatója óta.

NEM BOSZORKÁNYSÁG! GYAKORLAT!

Egy hét múlva az unokáim elvittek egy mountain bike versenyre, amire Benikém is benevezett. Nagy izgalommal vártam a produkcióját, mert még sohasem voltam effélén.

Na, ezek után, amit ott láttam, a jövőben nem is leszek.

Én gyerekkoromban sokszor élvezhettem a cirkuszi előadásokat Nyíregyházán. Segítettünk a testvéreimmel, Pannival meg Palival a sátort meg a kerítést felállítani, és cserébe ingyen jegyet kaptunk.

Aztán meg belógtunk minden előadásra jegy nélkül, mert tudtuk, hol csináltuk lazábbra a kerítést. Ésszel él a magyar, ha van neki!

Tapsoltunk a légtornászoknak, akik egyik trapézzról a másikra ugráltak, elkapták egymást meg lezuhantak a védőhálóba. Izgultunk a kötéláncosokért, akik egy dróton mászkáltak, csúszkáltak, egyensúlyoztak végig esernyővel vagy egy hosszú rúddal a kezükben. Csodáltuk a zsonglőröket, akik megszámíthatatlanul sok tányért pörgettek, dobáltak és kaptak el, miközben mi otthon ügyetlenségből legalább egy tányért mindig elejtettünk, ha nekünk kellett törölgetni. Röhögtünk a bohócokon, akik vagy hasra estek vagy felmásztak egy rúdra és ott hegedültek. Na, és persze akkor még ott voltak az állatidomárok is majmokkal, kutyákkal, oroszlánokkal.

Egyszóval csak azt akarom mondani, hogy amit mutatványban, kockázatban, izgalomban ismerni lehet, azt én ismertem.

Pontosabban, eddig azt hittem: ismerem.

Aztán megláttam Benit, aki két méter magasra repült a levegőbe, aztán visszazuhanva, megpördült a földön, lerobogott egy meredélyen, majd átpattant a fél méteres akadályokon,

és hirtelen nekilendülve felugrált egy lépcsőn, én meg kerestem a szívgyógyszeremet, amit persze megint otthon hagytam.

Saci észrevehette, hogy vagy most kapok infarktust, vagy egy perc múlva, és a karomra tette a kezét.

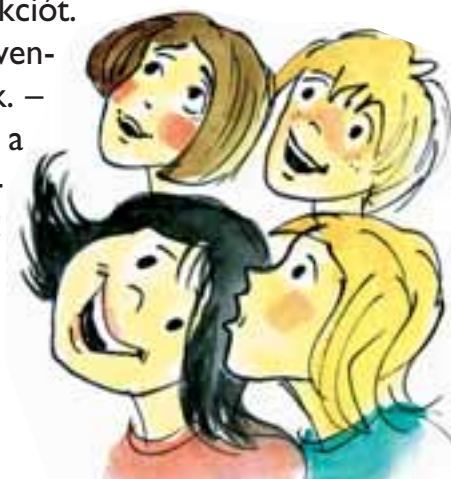
– Nyugi, Papa, nyugi! Nem lesz semmi baja. Beni ezt már két éve gyakorolja. Én már többször láttam apával. Nem is engednék versenyezni, ha az edzője nem tudná, hogy lazán megcsinálja a mutatványokat. Már én is tudok egy csomó mindent a cyclocross pályán. Majd megmutatom! Tudod, mit? Inkább nézd a csajokat, ahogy bámulják Benit! Arról álmodozol úgys mindig, nem?

Sacinak igaza volt.

Elkaptam a tekintetemet Beniről, aki éppen egy fatörzsön száguldott végig a patak felett, és a lányokra pillantottam.

A szemük kitágult, az arcuk a csodálattól vagy mástól elvörösödött, a szájuk kissé kinyílt, és időnként sikkantásokkal meg hangos sóhajokkal kísérték a produkciót.

– Lehet, hogy mégis inkább egy mountain bike-ot kellett volna vennem a születésnapomra, nem egy trekkinget – morogtam Sacinak. – Miért ne gyakorolhatnék be én is néhány mutatványt? Például azon a meredélyen le tudnék gurulni, ha nem volna annyira meredek. Hatvan éve Nyíregyházán olyan trükköket csináltam elengedett kézzel...! Ha láttatok volna...!

– Tudom, Papa! Kiguvadt a csajok szeme, aztán nekimentél a Búza téri piacon a bódénak és lejött a bőr mind a két térdedről.

– Meséltem?

– Ötször.

Beni produkciója végén, még a nagy taps közben odajött hozzám az edzője, hogy gratuláljon az unokámhoz.

– Köszönöm! Köszönöm! – szorongattam a kezét. – Tudja, ez az ügyesség, amit láthatunk, családi örökség. Én már hatvan évvel ezelőtt Nyíregyházán...

– Mondta Beni! – vágott közbe az edző. – Mondta, hogy elengedett kézzel tetszett biciklizni, és volt is egy balesete....

– Na, igen! – vigyorogtam. – De ebcsont beforr.

Csak tudnám, miért mesélek én el mindent az unokáimnak a gyerekkoromról?!

Van, ami nem tartozik rájuk.

TEKERJÜNK TÉLEN IS!

Elmúlt a nyár, eljött az ősz, és már az ősz is télbe fordult lassan, amikor Beni meg Saci egy vasárnap délelőtt kitalálta, hogy menjünk el kirándulni egy könnyű túrára négyesben Lizivel.

– Majdnem végig kerékpárút van, Papa! – bizonygatta Saci. – Közben egy kis országút, meg egy kis erdei út is. De ott sincs sár, és nincs göröngy! Most megláthatod, hogy a trekking bicikli mindent jól bír, akár aszfalt, akár földút.

– Én benne vagyok, ha anyátok...

– Nem! – vágta el a vitát Anita a maga egyszerű és gyakorlatias módján. – Tél van, hideg van, szó sem lehet róla, hogy országúton meg erdőben csalinkázzatok, én meg itthon közben frászt kapjak, hogy mi történik veletek.

– De anyaaaaa! – énekelt Saci.

– Mi van, ha kilyukad a gumi? – folytatta aggódó nagymonológját a menyem. – Toljátok harminc kilométert haza ebben az időben, hogy tüdőgyulladást kapjatok és...?

A PAPA RUHATÁRA TÉLI TÚRÁHOZ

– Miért tolnánk, anya? – vágott közbe Ben. – Van javító készletem. Öt perc alatt befoltozom a lyukat és felfújom a kereket.

– És ha az országúton elsodor benneteket egy kamion? Vagy hóihar lesz? Vagy az erdőben találkoztok egy vaddisznóval? Nem! Nem! Nem!

Végül mégis elindultunk a tervezett túrára, mert az unokáimnak különleges technikájuk van, hogy meggyőzzék az anyukájukat valamiről, amiről ő egyáltalán nem akar meggyőződni.

Még sohasem sikerült ellesni a gyerekek titkos rábeszélési módszerét. Pedig szívesen megtanulnám, hogy ha szükséges, magam is bevethessem hadműveleti lépéseiket, harcászati technikájukat. Csak annyit tudtam felfogni a „meggyőzzük az édesanyánkat” című thrillerből, hogy Saci hol sír, hol kiabál, Beni hol csapkod, hol fenyegetőzik. Lizi pedig hol leveri magát a földre, hol meg az anyját puszilgatja.

Aztán Saci kimegy, a fiam meg bejön és azt mondja, hogy:

– Én is veletek megyek.

– Az más! – bólint a menyem. – Szólhattál volna hamarabb is.

Aha! Szóval ez a varázsige! „Én is veletek megyek!”

Morgolódtam, zsörtölődtem, de csak magamban.

A Papában nem bízunk? Azt gondoljuk, hogy nem tudok az unokáimra vigyázni egy könnyű téli túrán? Ezt megjegyzem!

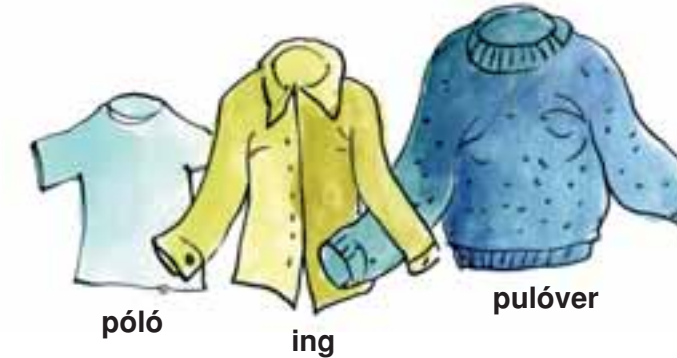
Nem szóltam, mert tulajdonképpen örültem, hogy a fiam is velünk jön, és indulhatunk új tájak, új kalandok, új közös élmények felé.

Készültünk a túrára.

Ehhez mindenkinek gondosan fel kellett öltöznie.

Ilyenkor több réteget veszünk magunkra, hogy ha a kerékpározástól melegünk lesz, legyen mit levenni, illetve, ha megállunk valahol, mert elfáradtunk, vagy valami gond van a bicóval, legyen mit felvenni. Izzadtak lehetünk, és öt-tíz perc álldogálás, kerékpárszerelés alatt meg lehet fázni. Sőt, érdemes száraz pótruhát eltenni a hátizsákba, hogy ha megizzadunk vagy megázunk, ki lehessen cserélni a nedves holmikat.

Mondjuk, most megázásról szó sincs, mert süt a nap, nulla fok van, és az időjárásjelentés szerint: eső kizárva.

Indulás előtt a fiam mindenkinek ellenőrizte a kerékpárját, hogy három percre se kelljen megállni útközben valami probléma miatt.

Mondtam neki, hogy az enyémet nem kell, mert úgy vigyázok az ajándékukra, mint a szemem fényére.

– Ezért nem bicikliztél, Papa, már szeptember óta? – kérdezte Saci, mert neki mindig szurkapiszkálni kell.

Tiszta nagyapja!

A fiam persze az én kerékpáromat is átnézte, mert ha nem használjuk, akkor ennyi állás után nem árt ellenőrizni, olajozni.

Aztán a menyem csomagolt ennivalót, innivalót, meleg teát, csokoládét, gyümölcsöt, meg ami még a kamrában volt az egérfogón kívül.

Dél felé járt már az idő, amikor óvatosan megkérdeztem, hogy:

– Gyerekek, elindulunk még mostanában, vagy megvárjuk, amíg besötétedik és éjszakai túra lesz?

Legkedvesebb menyem elég csúnyán nézett rám (mellesleg jogosan), de annyit elértem, hogy egy órán belül elindultunk.

Mikor kiértünk kis falunkból az országútra, Gergely fiam ment elől Lizivel a gyerekülésben, az unokáim követték, és én tekertem a libasor végén.

Szépen karikáztunk egymás után, vagy ahogyan tízévesen írtam egyik vidám versemben:

KARJELZÉSEK A MÖGÖTTÜNK KEREKEZŐKNEK

Lefelé
mutató
kéz

Vigyázz, veszélyforrás!
Például: gödör, olajfolt, kő,
elgázolt állat.

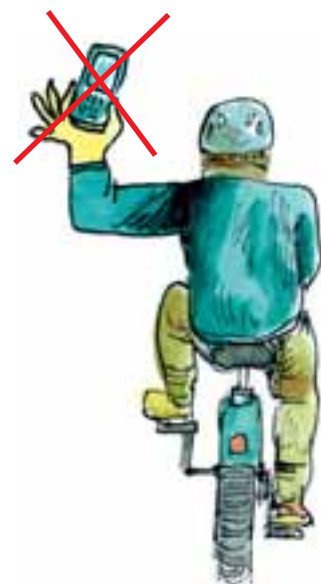
Bal felé
mutató
kéz

Balra kanyarodunk

Lengetett
kéz

Lassíts!

Anyátok hív!
Ennyit bírt ki nélkülünk.

Könyökből
felemelt
kéz

Megállunk

Autós!
Vigyázz
ránk!
Jól
jársz!

„Megyünk, megyünk libasorba’, / Nem megyünk be a bokorba. / A bokorban van a farkas, / hogy nyugodtan sose alhass.”

Amint a versem végére értem gondolatban, akkora kamion húzott el mellettünk, mint egy dinoszaurusz. Ha egy kicsit kijebb tekerek, felborítom. Vagy ő engem.

Úgy látszik, a sofőr nem tudja, hogy az országúti előzésnél kötelező betartani a másfél méteres távolságot.

Azt hiszem, nem csak a kerékpárosok számára kellene kötelezővé tenni a biciklis biztonsági vizsgát, mint Hollandiában. Az autósoknak is meg kellene tanulni, hogy mit jelent a kerékpárosokkal együtt közlekedni, mielőtt elcsapnak egyet. Mert azután már kellemetlen a rácsok mögött egy évig azon gondolkodni, hogy milyen semmi az a fél méter, és mégis milyen sokat jelent az ember életében néha. Egyébként olvastam a guglin, hogy a legtöbb kerékpáros baleset Magyarországon történik. Vajon miért?

Kicsit megnyugodtam, amikor az országútról végre a kerékpárútra tértünk.

Most már én mehettem elől. Mégiscsak én vagyok az idősebb.

Majd én mutogatom, mit kell csinálni.

Alig mentünk néhány ezer kilométert, de ötöt biztosan, az út egy erdőbe kanyarodott.

Nagyon szép erdő volt. Találtunk benne egy nagyon szép napfényes tisztást, és a tisztáson egy nagyon szép asztalt fából meg padokat. Úgy gondoltam, ide nagyon szépen le lehetne ülni eszegetni, iszogatni.

De a családom nem értett velem egyet. Nincs szépérzékük, vagy nem voltak éhesek. Tovább akartak menni.

– Úgy látom Papa, elfáradtál – mondta Saci.

– Még hogy én?! – nevettem. – Én elfáradtam ettől a semmi kis úttól? Én, aki négyszázötven kilométert tekertem le a Borbély Sanyival!

– Tudjuk!

– Nyíregyháza, Miskolc, Mezőkövesd...
 – Tudjuk, Papa!
 – ... Jászapáti, Szolnok, Debrecen...
 – Tudjuk, Papa! Mentél Ancsát megölelni, aki nem a nagyi. De mikor volt az?
 – Most, kisunokám...! Most, ötven éve.
 A fiam megértőbb volt.
 – Maradj itt, apukám! Eszegess, iszogass! Aztán tíz-tizenöt perc múlva gyere utánunk! A következő faluban van egy cukrászda, a Rózsa. Ott megvárunk.
 – Szuper! – mondtam. – Úgyis szeretek egy kicsit egyedül lenni. Rendezem a gondolataimat.
 – Rendezd, Papa, rendezd! – veregette meg a vállamat Beni. – De amint lehet, gyere utánunk, mert üldögelni otthon is lehet, ahhoz nem kell biciklitúra.

És elkarikáztak a drágáim.

Én meg szépen kiraktam az asztalra a szendvicseket, amelyeket az én arany kezű menyem gondosan a hátizsákomba pakolt, meg az almát, a sütit, meg az ásványvizes palackot, és hozzákezdtem falatozni.

Nagy írónk, Jókai Mór szerint az idősebb ember már kevesebbet és ritkábban eszik. Jókai Mór valószínűleg nem volt biciklitúrán a pilisi parkerdőben, ahol a hetvenéves ember is úgy megéhezik, mintha egy hete csak a tévé főzős műsorában látott volna ennivalót.

Nyugodtan eszegettem, iszogattam, amikor is egyszer csak vad rőfögések harsantak fel a bokrok irányából, kicsit távolabb.

Na, ennek fele sem tréfa! – kaptam arra a fejemet, és már emelkedtem is fel kényelmes ültömből.

Ha ezek vaddisznók, márpedig mi mások volnának, akkor itt komoly bajok történhetnek. Olvastam eleget életemben a vaddisznók támadásairól. Félttem

is mindig tőlük, ha gyermekeimmel a budakeszi erdőben kószáltunk. Veszélyes dolog velük találkozni. Pláne, ha malacaik vannak! Akkor aztán bevadulnak, mint Dezsőke a diszkóban. Jobb félni, mint megijedni.

Figyeltem erősen a bokrok felé, de nem láttam a disznókat. Csak a rőfögésüket hallottam egyre közelebbről. Aztán azt hiszem, láttam felvillanni az egyik vadállat orrát a nap-sütésben.

Most áldottam a nyíregyházi eperfánkat, ami ott állt hátul gyerekkorom udvarában, a Búza téren.

Ó, egek, hogy mennyit, de mennyit másztunk húgommal arra a fára a sötétre érett epreket majszolni! Ott tanultam meg én könnyedén lendülni ágról ágra, ahogy lendülök ma is, amint azt a *Vigyázz otthon...* című kis könyvecskémbe megírtam. (Mondjuk, a történetben éppen leesem a fáról, de abban nem én voltam a hibás. Az ág volt gyöngye.)

Most sem tehettem mást az ijesztő rőfögést hallva, mint hogy felkapaszkodtam az első fára, aminek az alsó ága alacsonyabban volt, és rögtön telóztam a fiamnak.

– Bocs, Gerikém, bocs, de vaddisznók vannak a közelben. Felmenekültem egy fára.

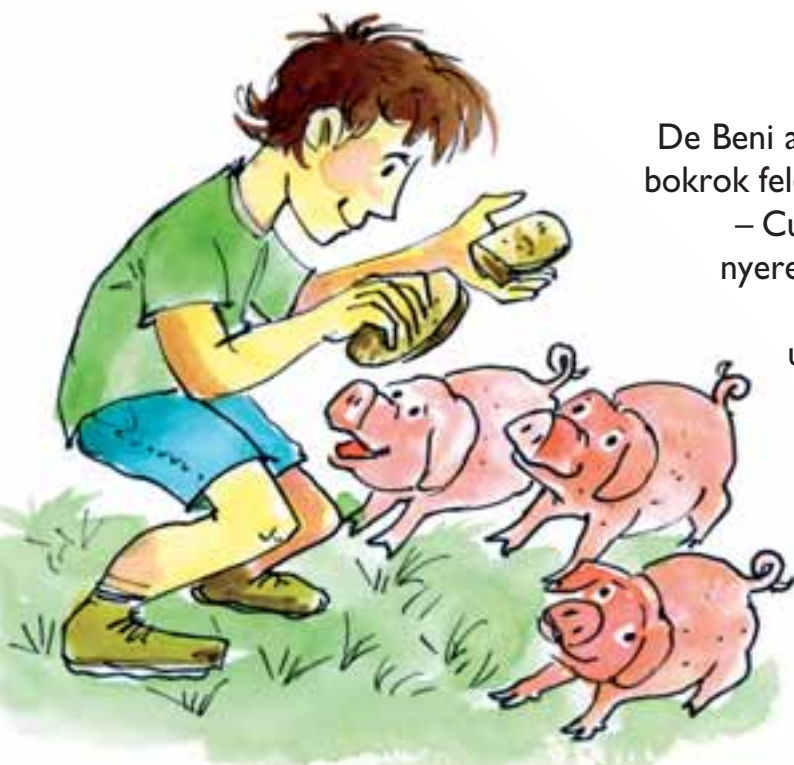
– Oké, Apa! Maradj ott! Megyünk! – mondta a fiam, mert gyorsan és határozottan dönt, ha baj van.

Erre tanítottam, amikor még én is így döntöttem.

Mit mondjak? Öt perc múlva, lóhalálában tekerve a tisztásra berepült a három bicikli. Jó, ha az ember fia meg unokái virgoncabbak és fiatalabbak nála. Mondjuk, ez többnyire és általánosságban jellemző.

– Hol vannak? – kiáltott Saci.

– Ott a bokrokban! Vigyázzatok! Ha malacaik vannak, rettenetesen meg tudnak vadulni! Én írtam erről egy könyvben!

De Beni akkor már az asztalról elragadott kenyérrel a bokrok felé lépkedett.

– Cucuka! Cucuka! – mondta és nyújtogatta a kenyeret.

El nem tudtam képzelni, miből gondolja a fiúnokám, hogy éppen Cucukámnak hívnak egy vaddisznót. Vagy hogy egyáltalán van neki neve.

A cucukázásra a bokrok takarásából ki-röfögött három rózsaszínű házi malacka. A közeli gazdaságból jöhettek nassolni.

Lemásztam a fáról.

Láttam az utódaim nehezen tudják visszatartani a nevetésüket.

– Jól van – mondtam. – Csak röhögjétek ki a nagyapátokat. Én vaddisznókat lát-

tam. Azok voltak itt. Azok elől másztam a fára. Csak nem képzelitek, hogy nem tudok megkülönböztetni egy vaddisznót egy malactól?

Saci széttárta a kezét.

– Lehet, hogy közben megszelídültek. Nem, Papa?

– Ja! – mondta Beni, mert ez a szavajárása. – Megijedtek a Papától és megszelídültek.

– Csak viccelődjünk! Csak szemtelenkedjünk! Annyira nem rossz a szemem. Nem tévesztetek össze egy vaddisznót egy malaccal.

– Persze, hogy nem, Papa! – vigasztalt Beni. – Biztosan álarcosbálból jöttek, és amikor láttad, még rajtuk volt a vaddisznó maszk.

– Vagy kellene egy új szemüveg – mondta a fiam, majd így folytatta: – A tanulság az, hogy soha nem szabad elszakadni egymástól. Ha baj van, egymás közelében kell lennünk, hogy számíthassunk egymásra.

Az asztalról elpakoltam az elemózsiámat és indultunk tovább.

HA JÓT AKARSZ, SZÁMÍTS A ROSSZRA!

Az erdő elfogyott, az út a faluba vezetett, ahol a Rózsa cukrászdát is megtaláltuk.

– Már majdnem ideértünk, amikor telefonáltál – mondta Saci.

– Bocs! – mondtam én. – A büntim az, hogy én fizetek mindent. Azt esztek, isztok, amit akartok.

– Hurrá! – kiáltotta Saci és Beni egyszerre, amihez Lizi is csatlakozott.

– Én fagyaltot akarok!

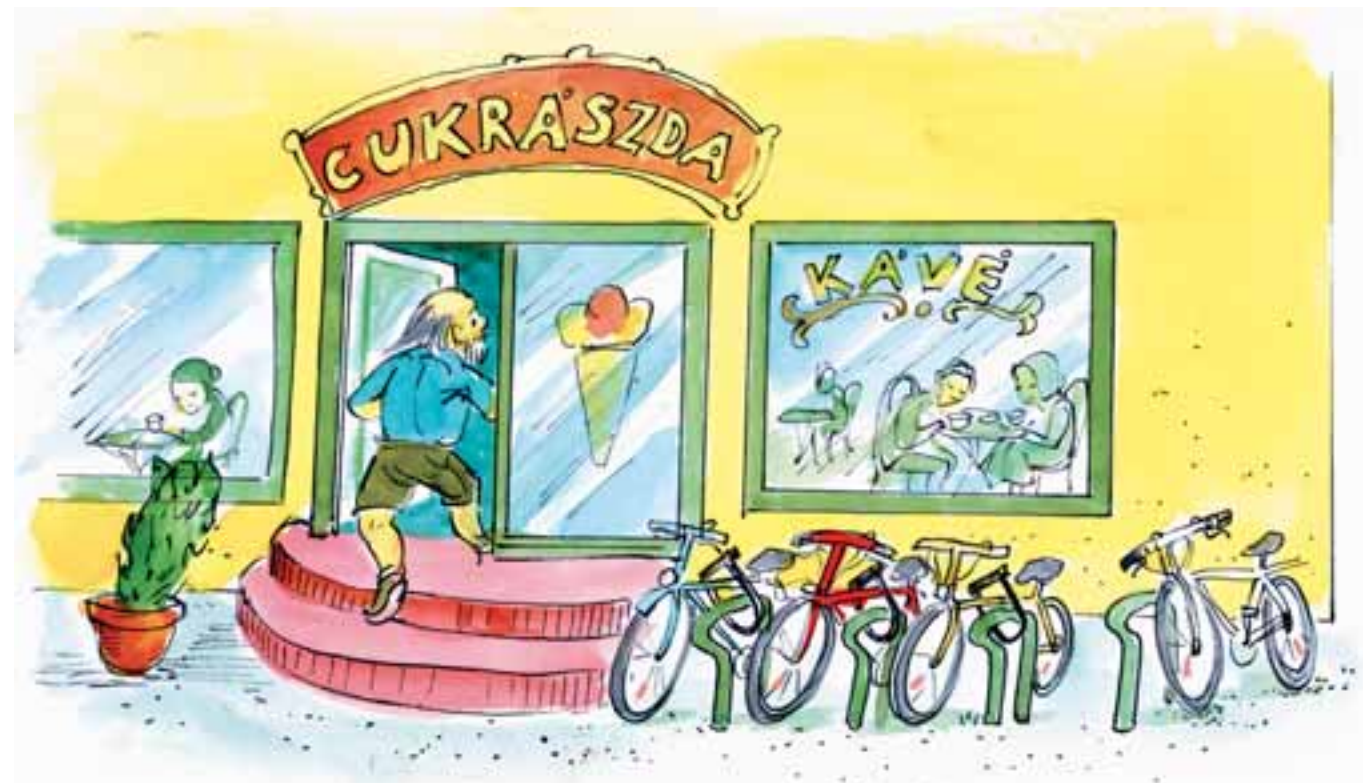
– Decemberben? – kérdezte az apja.

– Decemberben! – mondta Lizi.

Ledűtöttük a bicajokat a cukrászda előtti vaskorláthoz.

Beni, Saci meg a fiam a sajátjukat le is lakatolták.

– Ugyan már! – mosolyogtam. – Egy ilyen becsületes kis faluban minek lakatolgatni tíz percre? Csak nem képzelitek, hogy valaki éppen itt fogja ellopni?

– De képzeljük, Papa! – mondta Beni. – Lakatold le te is! Jobb az óvatosság. Az ördög nem alszik. Ezt tőled tanultam.

– Azt is megtanulhattad volna tőlem, kisunokám, hogy bízni kell az emberekben!

– Csakhogy, Apa, alkalom szüli a tolvajt! – mondta a fiam.

– Na, elég a bölcsességekből, amelyeket mind tőlem tanultatok! – hessegettem kis családomat a cukrászda bejárata felé. – Inkább azt nézzétek meg, milyen süti kapható, és mit kértek!

Egy bájos, fiatal hölgy volt a kiszolgáló, és meglepően nagy volt a választék odabent. Kedves családtagjaim alig tudtak választani.

Saci egy dobostortát meg egy francia krémest kért. Beninek flódnira meg egy túrós rétesre fájt a foga. Lizi fagylaltért nyivákolt, de végül megértette, hogy télen már nincs fagylalt. Van azonban csokitorta, amit családuk legifjabb gyümölcse szintén imádott. És persze járt az unokáimnak üdítő. A fiam túrós-mákos plusz meggyes-mákos rétest óhajtott, és hosszú kávét. Az utóbbit kértem én is, meg pénzt kölcsön Gergőtől, mert nem hoztam el a pénztárcámat.

A gyerekek degeszre tömték magukat, és aztán tűztek ki oda, ahova a király is gyalog jár. Boldog voltam.

A vaddisznó-rémületet leszámítva életre szóló közös élménynek tartottam a kirándulásunkat. Elhatároztam, hogy egyszer majd megírom. Kicsit persze kiszínezem, bölcs, vezetői szerepemet kidomborítom, meg persze azt is, hogy én fizettem a cukrászdát. De a malacokat talán kihagyom, hogy ne legyen nagyon hosszú az elbeszélés. Hangulatos, derűs novellát kerekítek belőle, hogy az emberek jó kedvvel olvassák, és még jobban szeressenek élni.

Miután a bájos, fiatal kiszolgáló hölgynek kifizettem családom fogyasztását a fiam pénzéből, kivonultunk a cukrászdából.

Ahogy kiléptem, földre gyökerezett a lábam. Pontosabban a betonba gyökerezett, mert abból készült a lépcső, amelyen álltam.

Az új fehér kerékpárom nem volt sehol.

A fiam és a gyerekek is döbbenten álltak és néztek.

Lizi kiáltott fel először.

– Hol a Papa-bicó?

Mert ennyi esze van már! Tudja, hogy melyik volt az enyém.

Körbeillant a tekintetem az utcában. Egy-két embert láttam csak. Idősebb pár sétált a templom előtt. Egy fiatalasszony kisgyereket tolt át kocsiban az úton. Két férfi egy autó mellett állt és beszélgetett. Ezek nem lophatták el.

– Látod, Papa...! – mondta Saci. – Beninek igaza volt.

– Lehetetlen! – vicsorogtam. – Lehetetlen, hogy valaki elvitte egy faluban, ahol mindenki mindenkit ismer.

– Talán egy idegen volt – mondta a fiam. – Erre járt, látta, hogy a kerékpár nincs lelakoltva és elkötötte. Nagyon jó kis bringa volt. Egy perc alatt eltűnhetett vele a kanyarban.

– Akkor még utol is érhetnénk! – kiáltottam. – Gyerünk!

– Ugyan, Papa! – legyintett dühösen Beni. – Már a következő faluban van. Vagy régen elrejtette valahol, ha a közelben lakik.

Abban a pillanatban megláttam egy kölyköt, aki az én biciklimen fordult be a mellékútról.

Odarohantam. Azt hiszem, megdöntöttem a hatvan méteres síkfutás olimpiai csúcsát, ha van olyan. Persze Beni meg Saci is rohant velem.

– Megállj! – kiáltottam a gyerekekre, aki rémulten és azonnal leugrott a nyeregből. – Hogy merted...? – kezdtem a felelősségre vonást dühös hangomon, amikor egy kicsi, de kemény kéz csapódott a karomra.

– Papa! – kiáltotta Saci a fülembe. – Ez a bicikli sárga!

Néztem a kerékpárt. Tényleg sárga volt.

Olyan világos, fehéres sárga, de sárga.

Mellesleg nem is trekking volt, hanem mountain bike, de ez már részletkérdés. Kell egy új szemüveg.

– Bocsánat! – mondtam a gyerekeknek. – Azt hittem, az unokaöcsém vagy... Nagyon hasonlítasz... Nem az unokaöcsém vagy?

– Nem! Nem vagyok a bácsi unokaöccse! – mondta a gyerek dühösen. – És nem is akarok az lenni.

Megértettem a srácot. Kicsit megijedt.

De ha ez nem az én biciklim, akkor hol van az én biciklim?

– Elnézést! – kiáltott a cukrászda ajtajából a bájos, fiatal kiszolgáló hölgy. – Itt hátul az udvarban van egy fehér kerékpár. Véletlenül nem az önöké?

Benire néztem. Nem bírta tovább. Röhögni kezdett. Saci szintén.

A fiam is mosolygott.

Lizi persze nem értett semmit, de kacagott ő is.

– Gratulálok! – mondtam. – Nevelitek a nagyapátokat?

– Hát ha szükséges...! – fuldoklott a nevetéstől fiúunokám, és szaladt a biciklimért, amit a húgával együtt vittek hátra, mikor a vécére mentek.

Egy pillanat múlva már hozták is.

– Kösz! – mondtam. – Tanultam belőle.

– De nem haragszol? – nézett rám gyémánt szemével az én nagyobbik lányunokám.

– Majdnem szívbajt kaptam, de nem haragszom. Jobb, ha ti lopjátok el nevelési célból, mintha egy idegen lopási célból.

Átvettem és megsimogattam a biciklimet, miközben családtagjaim kilakatolták a sajátjukat, és menetkészzen álltunk.

Ekkor karikázott oda az imént tolvajnak nézett fiú a világos sárga mountain bike-jával. A vaskorlátnak dűtötte a bicaját és elindult felfelé a lépcsőn a cukrászdába.

– Hé! Hé! – szoltam utána udvariasan. – Le kellene lakatolni. Egy pillanat és nincs biciklid.

– Ebben a faluban nem lopnak! – nevetett vissza a srác, és eltűnt a cukiban.

– Ejnyebejnye! – ingattam fejemet az unokáim felé. – Látjátok? Felelőtlenek a mai fiatalok.

Nógrádi Gábor művei

Egy író, akinek a könyveit ugyanígy felnőtt olvassa, mint amennyi gyerek

A gyerekbanda csalókat, tolvajokat, rablókat foszt ki a nagy vezetéseivel. Mi ez? Robin Hood család ma? De miért csinálják? A bűn, az bűn! Hecseki szerint nem?

Nógrádi Gábor legsikeresebb könyvében negyven állat panaszkodik, gúnyolódik, sír és kacag, miközben elmondja: hogyan él, és hogyan kell őt etetni, gondozni – szeretni. Tíz kiadás, százezer példány.

Minden és mindenki nevelhető? Nevelhető a kistestvérünk, a nagybácsink, a nagymamánk, a matektanárunk, a szomszéd, a rendőr, a muskátli és a padszomszédunk is! Akarsz a nevelés zsenije lenni? Vagy csak nevetni? Ez a könyv a te könyved.

ÉLETMŰSOROZAT

Hogyan kerül négy gyerek, egy történelemtanár meg egy vizsla az 1514-es parasztháború közepébe? És ha már ott vannak, miért akarnak találkozni a vezérrel, Dózsa Györggyel? Mernél velük menni?

A nagymama galambbá változik, hogy találkozhasson az unokájával. Cecilia beszélget a tesójával, aki még meg sem született. Ha képzelsz magadnak egy kutyát, az meg is haraphat. Ha nevetni akarsz vagy meghatódni, akkor ez a te könyved.

KRISZTI: „Nem megyek a nagyihoz! Nem megyek a tanyára! Se tévé, se telefon, se téterő! És tudom, hóvihár lesz! Nem akarok ott karácsonyozni! Segítség!” Minden gyerek felnőttként tud cselekedni, ha muszáj!

BENEDEK: „Tudom, hogy anya hazajön! Igaz, hatalmas vihar volt aznap reggel a tengeren, mikor anya eltűnt. Óriási hullámok, orkán és szél. De anya nagyon jó úszó volt. És hiába keresték, nem találták meg. Azért nem, mert él! Él egy szigeten. Vagy az ufók vitték magukkal. De visszahozzák...!”

Marci édesanyja magyar, édesapja Budapestben tanult arab orvos. A fiú ötvenmillió dollárt örököl egyiptomi nagyapjától. Húha! Az már pénz! Csakhogy a terroristák meg akarják szerezni az örökséget. Sikerül nekik?

ÉLETMŰSOROZAT

Rémes nyaralás két londoni gyereknek egy világvégi kis faluban. A rokonság kedves, de a szobában egér és pók szaladgál, és a klotyó kint van az udvaron! Eszter és Robert megszöknek. Át a Nyírségen, a Hortobágyon, a Tiszán hazaindulnak Angliába.

A Marci öröksége folytatódik. A terroristák nem adják fel. Bosszút akarnak állni. Marci ismét csak a fel-feltámadó Cilire számíthat, valamint egy verébre, plusz egy rózsabokorra. No, meg rád, kedves olvasó, aki egyszerre akarsz nevetni és izgulni.

ÉLETMŰSOROZAT

Képzeld el, hogy reggel felkelsz, és már nem te vagy te, hanem valaki más a családból, aki a te bőrödben ébred. Hogyan élsz, létezel helyette? És ő helyetted? (A Pete-pite az Év Gyerekkönyve lett, nemzetközi díjat kapott, és bekerült a tankönyvekbe.)

EMESE: „Megörülök! Papa átváltoztatott anyuvá! Anyu meg Mesi lett, vagyis én. Akkor most anyu maradok örökre? Nem mondom, tetszik, hogy felnőtt vagyok...” Pörgős, izgalmas, humoros történet. A regényből készült komédiát nagy sikerrel mutatták be a színházak.

ÉLETMŰSOROZAT

APA: „Megörülök tőled, Emmike! Nem öntheted a szemetet a sofőrre, akkor sem, ha szemetelt! Nem te döntöd el, hogy mikor legyen kistestvéred! Nem hozhatsz haza sem egy síró kisfiút, sem egy kóbor kutyát! Megörülök tőled, Emmike!”

SAMU: „Anyu apja, a Papa hozzánk költözött. Én szeretem a Papát, ha háromszáz kilométer van köztünk, de megörülök, ha csak három méter! Segítség!” Élni és együtt élni, ez a legszebb, és a legnehezebb feladat.

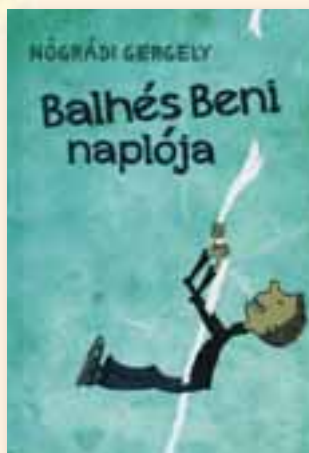
Papa megvédi az állatokat, és kis híján megverik. Papa úszni tanítja az unokáját, és majdnem megfullad. Papa ezermester, és tönkre teszi a mosógépet. Nem könnyű együttélni másokkal. Ha szeretjük egymást, akkor sem.

Nógrádi Gábor művei

IBBY Életmű-díj
Janikovszky Éva díj

www.nogradi.hu

www.mora.hu

Nógrádi Gergely művei

Komisz egy kiskamasz ez a Beni! Mindent tönkre tesz, mindenkit örületbe kerget. Főhősünk naplójából azonban kiderül, a rosszkodásával pusztán szeretetet akar kicsikarni a felnőttekből. Csak ne volna olyan borzalmas a helyesírása! (A művet hangos könyv változatban is kiadták.)

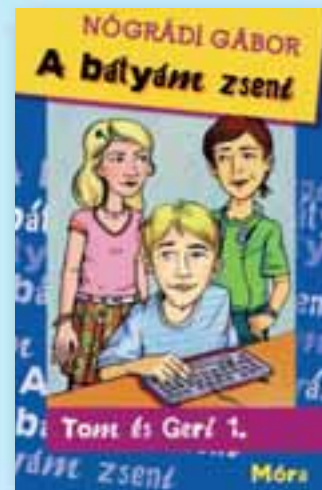

A tizenkét éves Szilas Pali egy éjszaka kutyává változik. Vajon milyen varázslatos erők állhatnak az egyszerre hátborzongató és mulatságos varázslat mögött? És vajon a szerelmese sem ismeri fel a fiút a kutyában?

Az afrikai kislány, Csicsi egy törzsi háborúban elveszti a szüleit. A koromfekete apróság a Vau! című regényből már jól ismert Szilas családhoz kerül. Érkezése után néhány nappal elrabolják. De miért? És mi lesz a sorsa?

www.gergelynogradi.com

TOM: „A tesóm dilis. Persze zseni is, mert feltalálta a szuper tolmácsprogramot, és így bármilyen nyelven beszélhetünk egymással. De azért dilis. Még szerencse, hogy itt vagyok én meg a hatodikosok szövetsége...”

Tom iskolatársa, Digó folyton a verekedéseivel dicsekszik. Tele van karmolásokkal, foltokkal. Aztán kiderül, hogy nem is verekszik... És nem csak hogy nem verekszik, de nagy veszély leselkedik rá. A kérdés: megmentse-e Digót, bár utálják?

Az unokái sem tudták, hogy a nagyjuk lánykorában Sellő néven titkos ügynök volt. Ez csak akkor derül ki, amikor Gerit elrabolják. Nagyinak elő kell kapnia a palacsintasütőt, hogy szétcsapjon a banditák között.

Nógrádi Gábor művei

Vigyázz magadra,
hogy sose érjen baleset!

Sok száz tábla van az utcákon, az épületekben, a parkokban, a strandokon, azaz körülöttünk mindenütt. Vajon mit jelentenek? A nagyalakú, csupa rajzos könyvvel azt szeretnénk, ha egyetlen gyereket sem érne közlekedési baleset.

A nyúl, az elefánt, a mackó és a róka a legbonyolultabb bűnügyeket is kinyomozza. Minden oldal csupa rajz, játékos betű, rejtélyes, rejtvényes szöveg. Mire elolvassod, mire végigneved, jobban fogsz olvasni. Tanulj szórakozva! Szórakozz tanulva! (Ringabringa sorozat 1)

Százhatvan színes oldalon szórakoztatva, vidám szövegekből és rajzokból megtudható, mire kell vigyáznia egy gyereknek az utcán, a hegyekben, az erdőkben, a járműveken, a vízben és a viharban, a télen és a nyárban. Az életben.

A négy kis állatkölyök Karóka ellopott bicója után nyomoz. Mindenkinek van egy zseniális ötlete: hogyan lehetne a tolvajokat megtalálni. Ötlet van, eredmény nincs. A maci balettozik, az elefánt hegedül, a róka siránkozik, Nyíl-Nyúl pedig mindent feljegyez. (Ringabringa sorozat 2)

Szöveg © Nógrádi Gábor 2019
Illusztráció © Cakó Ferenc 2019
Presskontakt Bt. 2131 Göd, Pf. 82
Felelős kiadó:
a Presskontakt Bt. ügyvezetője
info@presskontakt.hu
www.nogradi.hu

ISBN 978-615-5245-05-3

Műszaki szerkesztő: Székelyhidi Ica
Szöveggondozás: GRAFICA Bt.

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt.,
Debrecen

Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

Az aggódó Papa és három okos unokája tizenhat vidám történettel mesélik el a gazdagon illusztrált könyvben, hogy az otthoni élet ugyan sok veszéllyel jár, de ezeket a veszélyeket el lehet kerülni.